

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

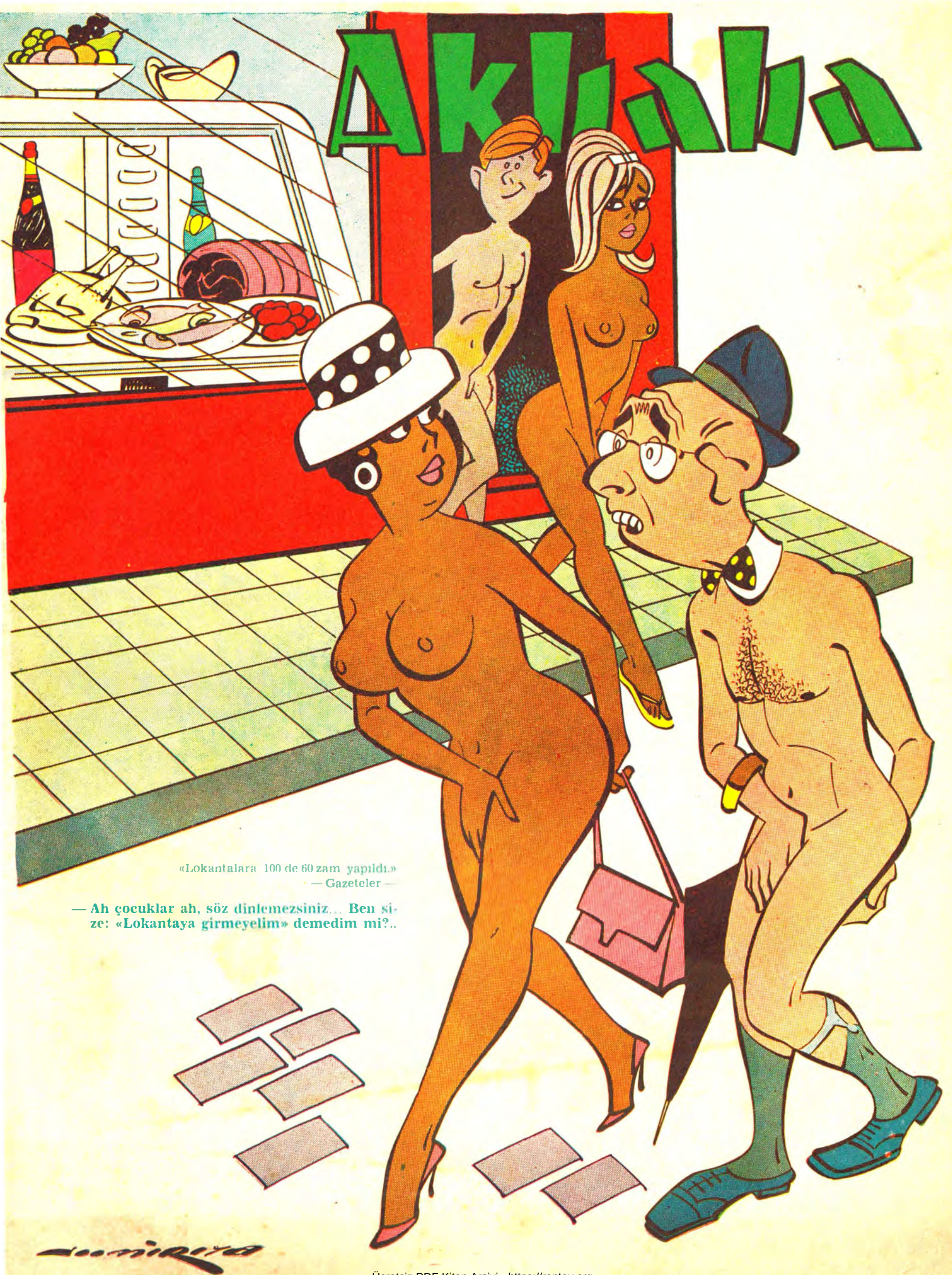
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

«Lokantalar 100 de 60 zam yapıldı.»

— Gazeteler —

— Ah çocuklar ah, söz dinlemezsiniz... Ben size: «Lokantaya girmeyelim» demedim mi?..

Ekim mevsimine hazırlık

3 Ekim tarihine
kadar tasarruflarınızı
İş Bankasına
yatırınız. Yılın
üçüncü çekilişinde
İş Bankası, başta
10 Apartman Dairesi,
100.000, 25.000,
5.000 liralara
olmak üzere
çeşitli, zengin
ikramiyeler dağıtıyor.

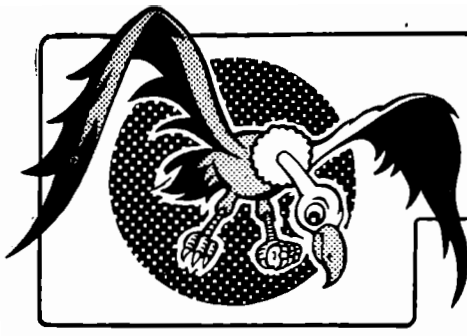
Çekiliş: 30 Aralık

TÜRKİYE

BANKASI

Paranızın... istikbalinizin emniyeti

AKBABA

Cilt: 7 — Sayı: 39 • Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ • 24 Eylül 1964

Bir İnönü Yetmez!

ATATÜRK'ün sağlığında, İnönü, ikinci adamdı. Üçüncü adam yoktu. Belki dördüncü adam da yoktu. Ama beşinci adam, altıncı adam vardı: Batı kültürü ile yetişmiş Şükrü Kaya, beş duygusu uyanık Tevfik Rüştü, kafa ve gönül insanı Recep Peker, son nefesine kadar idealist Mahmut Esat Bozkurt, bir çırpıda saygı ile anacağımız isimlerdir.

Birinci adam kimdir bugün?

Bu soruya, yalnız bağımsız vatandaşlar değil, muhalefetin vicdanı bile tek kişiyi işaret eder: İnönü'yi...

Ey Halk Partililer, söyley misiniz bana: İkinci adamınız kimdir?..

Türkiye'nin bugünkü aydınlar kadrosu, elbet Atatürk'ün o insan yoksulu kışık günleri ile ölçüştürülemez. Her zaman söyledim: Biz, Birinci Dünya Savaşında, Çanakkale'ye, bütün fakülteleri ile bir üniversite gömdük. Mustafa Kemal, Kurtuluş Savaşından çıkınca, kendini bir boşluk içinde buldu. Elinden tutacak doktoru, elinden tutacak mühendisi, elinden tutacak maliyecisi, iktisatçısı, ziraatçısı, eğitimcisi, öğretmeci olmayan bir boşluk içinde... Onun asıl akıllar üstü gücü, bugün, yiye yiye bitirdi.

ğimiz bütün o varlıkları o yoklukla yapışındadır.

Ne C.H.P. çevresi dışında, ne C.H.P. çevresi içinde, olaylara uzaktan seyirci aydınları satır satır, sütun sütun saymıyalım. Siz bana söyleyin: İnönü'nün yardımcıları politika dünyamızın kaçınıcı adamlarıdır?

Böyle bir kıyamet gününde, bir Nihad Erim'siz, bir İsmail Rüştü Aksal'sız, bir Turhan Feyzioğlu'suz İnönü hükümeti olur mu?

Bunlar, İsmet Paşamızın kendi çocuklarıdır. Bazılarına kızmış olabilir, bazılarına küsmüş olabilir. Ama bu kızgınlıkların, bu küskünlüklerin hiçbirisi duygulu bir baba öksesinden öteye gidemez. Af, yalnız büyüklerin hakkıdır. Hakkı ve... ve vazifesi!

Ya Meclis dışı değerlerimiz?.. Milletlerarası tartışmalardan, daima başarılarla dönmüş, denenmiş politikamız Cemal Hüsnü Taray, neden yıllardır vefasızlığın şamandırasında zincire vurulu, yosunlanıp çürümeye bırakıldı?.. Neden, Cumhuriyet'de çıkan iki üç yazısı ile politika kabızmallarından başka herkesin, bütün aydınların dikkatini çeken profesör Fahir Armaoğlu,

İnönü'nün yanında, yardımcıları arasında değil?

Bir İsmet Paşa yetmez!.. Seksen yaşında, saçının her teli bir çile ile ağarmış İsmet Paşa değil, simsiyah saçlarla Lozan'a giden İsmet Paşa bile olsa yine yetmez.. O günkü yaşla bugünkü baş bir araya gelebilse yine, yine yetmez!

Görüyorsunuz: Güvenlik Konseyinde, sınır dışı ettiğimiz Yunanlılar, bir azınlık davası olarak tartışıldı.

Ne azınlığı?.. Bunlar Türk uyrukluğundaki Rumlar mı?.. Bunlar Rum vatandaşlarımız mı bizim?.. Yoook!

Ama, konseye başkanlık eden Sovyet delegesi, sanki fırına adam atıyormuşuz, sanki Sibiry'a insan sürüyormuşuz gibi ağılamaklı seslerle onları savunuyor.

Fransız delegesi, bugünkü fransız kuşağını güldürecek theatral bir gösteri ile yine onları savunuyor.

Hele Fas delegesi... nerde ise fes delegesi diyeceğim bu püsküllü cehalet te öyle!

Kıbrıs'ta, Rum saldırısından canını kurtaran Türkler, şimdi açık saldırısı karşısında ölümle pençeleşirken, sayın diplomatlar, yürekleri

insanlık duygusu ile titreyerek, Güvenlik Konseyinde, vergi kaçakçısı, gümrük kaçakçısı Yunan casuslarını, sanki Türk vatandaşları içinde bir azınlık gibi savunuyorlar...

Böylesine bir politika skandalı karşısında, dış politikamız, kolu sarı bantlı bir kör, bir sağır, bir dilsiz tutukluğu içinde kaldı.

Demek, bir İnönü yetmiyor... Ona bir Dışişleri Bakanı da lazım...

Ama Türkiye'nin tek meselesi Kıbrıs değildir. Korkmadan söyleyelim: En az Kıbrıs kadar büyük, Kıbrıs kadar önemli nice el değmemiş meselelerimiz çözüm bekliyor: Tarımda, ticarette, sanayide, bayındırlıkta, eğitimde...

İşte, düşünmekten korktuğumuz, gittikçe devleşen bir hırpaniler istanbulu var. Bu bile başlı başına birkaç Kıbrıs'tır!

Kim düşünecek, kim tartışacak, kim anlayacak, kim başaracak bu ağır, bu çetin, bu düğüm düğüm meseleleri?

İnönü mü?.. Bir İnönü, bir tek İnönü mü?..

Eğşiz devlet adamınız İnönü'ye, saygı ile acımalınız... Ve başta kendisi acımalıdır.

Yusuf Ziya ORTAÇ

Hükümet, Yunan Kralına bir düğün hediyesi gönderiyor. «Gazeteler»

Bu da milletin hediyesi!

PERDE ARKASI

Başlarken

Akbaba baş sayfasında bir değişiklik yaptı. Nedeni şu: Okuyucularımıza, kısaca haftanın perde arkasını seyrettirmek.

Bu sütunda, yedi günlük olayların perde gerisi kalmış yüzlerini gün ışığına çıkaracağız.

Yüzlerini ışık aynasında görünce beğenmeyenlerden rica ederiz: Aynaya kızmasınlar.

Akıl

Biliyorsunuz, İzmir'de bir rezaleet oldu: Fuarı 6-7 Eylül çapulcuları bastılar.

Ertesi gün gazetelerde okuduk. Emniyet Müdürü:

— Böyle bir şey aklımıza bile gelmemiştir, demiş...

Demiş mi, dememiş mi?.. Yalanlamadığına göre demiş olacak.

Öyle ise biz aklımıza geleni söyleyelim:

Bir şeyin akla gelebilmesi için, önce insanda akıl olması lazımdır!

Papaz ağzı

Birkaç papaz, Alman televizyonuna aleyhimizde röportaj vermiş: Türkler, İstanbul Rumlarına baskı yapıyor, diye...

Papazlar, ekranda görünüyörlarmış: Ama, arkaları dönük olarak...

Anlaşıldı... Zaten bu sözler ağızdan çıkmışa benzemiyordu!

Perdecî

aziz nesin başkent ankarada 1964

ÜNLÜ bir Türk şairinin «Bu hayabân, gider Allah'a kadar burdan ucu...» dediği, iki yanı ağaçlıklı Çankaya yokuşunun ucundaki köşkte Cumhurbaşkanı oturur. Belki de oturmaz gezinir, belki gezinmez yatar, belki yemek yer, belki uyar, canı ne isterse yapar. Ama dilimizde «oturmak» eylemi, bunların hepsini birden kapsar.

Çankaya'nın en ucundaki Cumhurbaşkanının oturduğu köşke, ağaçlıklı Çankaya yokuşu üzerine iki sıra dizilmiş yabancı elçilik binaları arasından gidilir. Bu yabancı elçiliklerin bittiği yerde Cumhurbaşkanı köşkünün bakımlı bahçeleri başlar; bahçeler bitince köşkler gelir, köşkler de bitince hiçbir şey gelmez, daha yukarıya göktür çünkü...

Ankara'nın en güzel yapıları, bu yabancı elçiliklerdir. Yabancı elçilik binaları arasında, alımlılıkta, çalılımlıkta hiç de yabancı elçiliklerden geri kalmayan özel kişilerin muhteşem evleri vardır. Bunlar o kadar muhteşemdir ki, Ankara'nın gecekonducuları bu muhteşem evlere «Ankara'daki Türkiye elçilikleri» derler.

Cumhurbaşkanının köşkünün bahçesine girilecek yerdeki genişlemiş yol üstünde ketenhelvacılar, sucular, ayrancılar, simitçiler, leblebiciler türünden gezginci satıcılar bulunur. Bunlar, Türkiye'nin özel teşebbüsçü ekonomik politikasının, Çankaya Köşkü çevresini bezeyen canlı süsleridir.

Cumhurbaşkanı, bazı akşam üstleri halkla değinmek, halkla konuşmak isteyince, köşküden çıkar ve bu yol üstündeki gezginci satıcılarla konuşur, söyler. Halkçılığımızın bu güzel belirtisinden herkes son derecede memnun kalır.

Ankaralıları arasında yaygın, ama sanırım asılsız bir söylentiye göre, Köşk bahçesini sarmış olan bu gezginci satıcılar, gerçekte satıcı olmayıp, kendilerine büyük bir başarıyla satıcı süsü vermiş, makyajla satıcı kılıfına girmiş olan sivil polislerdir.

Çankaya yokuşu üstündeki yabancı elçilik binaları içinde en özgün olanı, yapısı hepsinden daha bir başka olduğu için göze en çok batan, Amerika Birleşik Devleti'nin Büyük Elçilik binasıdır. Mimariden anlıyanların söylediklerine göre, bu yapı, yalnız çöllerde kurulan yapılardandır. Gerçekten de bu bina, bazı filmlerde gördüğümüz sömürgecilerin çöllerde kurduğu yapıların tipiksidir. Bunun nedeni şöyle anlatılmaktadır: Ankara'da bir Amerikan elçilik binası yapılması düşünüldüncce, uygun bir bina projesi yapılması için, Ankara ikliminin nasıl olduğu sorulmuş. Coğrafya kitaplarından mı okuyup öğrenmişler, yoksa Ankara'daki o zamanki Amerikan elçilik memurları mı bildirmiş, her nasıl olmuşsa, Washington'a «Ankara çöl iklimidir» denilmiş. Usta, bir mimar da, çöl iklimine uygun bir proje yapıp Amerika'dan göndermiş. İşte, Amerikan elçiliğinin son derecede orijinallığının nedeni buymuş. Ama bundan daha orijinal bir Amerikanlık olmuş. Amerikan Birleşik Devleti, çölde görevli dışişleri memurlarına aylıklarına ek olarak ayrıca bir de çöl ödeneği verirmiş. Amerika'nın Ankara'daki dışişleri memurları, çöle göre yapılmış bir bina da oturduklarından, gayet tabii olarak yıllarca aylıklarına ek olarak bir de ayrıca çöl ödeneği almışlar. Ödeneğin her türlü, insana gevezelik etmemesini öğ-

reten bir ağız tıkacı olduğundan, Ankara'daki Amerikan dışişleri görevlileri de hiçbir gevezelik etmeyip, ağızlarını sıkı tutmuşlar. Amerikanizmin, insan için ne yararlı bir düzen olduğunu, bu olaydan daha iyi ne anlatabilir?

Yıllar sonra bir Dışbakan mı ne gelmiş, gelmiş de Amerika'dan,

— Aman, bu nasıl çöl! diye şaşırıp kalmış, çöl ödeneğini kestirmiş.

Çankaya'nın karşısında Altındağ vardır; bütün gün ve bütün gece, Altındağ gecekonducuları Çankaya Köşküne, Çankaya Köşkü de Altındağ'a bakar durur; kaya ile dağ bakışır dururlar Çankaya'da çan yoktur, Altındağ'da altın yoktur.

Bu seferki gidişimde Ankara'nın havasını çok muhalif buldum, ne yandan eserse essin, bütün rüzgârlar muhalif...

Otobüsle Çankaya'ya çıkarken, yanımda oturan, anca onbir yaşında gösteren bir köylü çocuğu, sağda güzel bir evi gösterip,

— Nasıl bu ev, güzel değil mi? dedi.

— Güzel... dedim.

— Kimin, biliyor musun?

— Bilmiyorum.

— Başbakanın... Başbakanımız bu evi böyle yaptırmış ki, vatandaşlar görsünler de örnek alsınlar, kendilerine de bunun gibi güzel ev yaptırsınlar diye...

Aman, birisi duyacak diye çocuğun yanından kalktım, ilk durakta da otobüsten indim.

Yurdumuzun ekonomik ve toplumsal durumunu öğrenmek için, Genel Müdür olan bir arkadaşımın yanına gittim. Hoşbeş sözlerinden sonra anlatmaya başladı:

— Bir yapı kooperatifine girdim, onbeş bin lira yatırdım. Her ay da bin lira ödeyeceğim... Ama mahalle iyi yerde kuruluyor. Kooperatif evine taşınınca şimdiki evi satacağım iyi fiyatla...

Başka bir arkadaşı geldi oda-ya. O da şunları anlattı:

— Bir daire satın almak için bankadan aldığım kırkbin lira kredi üstüne, yirmibin lira daha koydum. Çok güzel bir daire buldum ama, yüzbin lira... Şimdi ben de, bizim kooperatifteki hakkımı otuzbin lira kârla satıp, biraz da borçlanarak bu daireyi alacağım.

Sıkıldım bu laflardan. Müteşar olan bir arkadaşımın yanına gittim; belki ondan şeyler öğrenirim diye... Öğrendiklerim şunlar:

— Ortak olduğum yapı kooperatifi çok ucuza iyi bir yerde bir arsa kapattı. Hemen inşaatla başladı. Karımın aldığı aylığı olduğu gibi buraya yatırıyoruz. Karım da başka bir inşaat kooperatifinde ortak. Onun evi bitmek üzere...

Gece, bir Bakanın özel kalem müdürü olan bir arkadaşımın evinde yemekteydim. Karısı kocasının, kocası karısının ağzından lafı kapıp anlatıyorlar:

— Nasıl yeni evimiz, beğendin mi? Yetmişbine aldık, ama tak-sitle...

— Şimdi bize yüzbin veren var, hem de peşin...

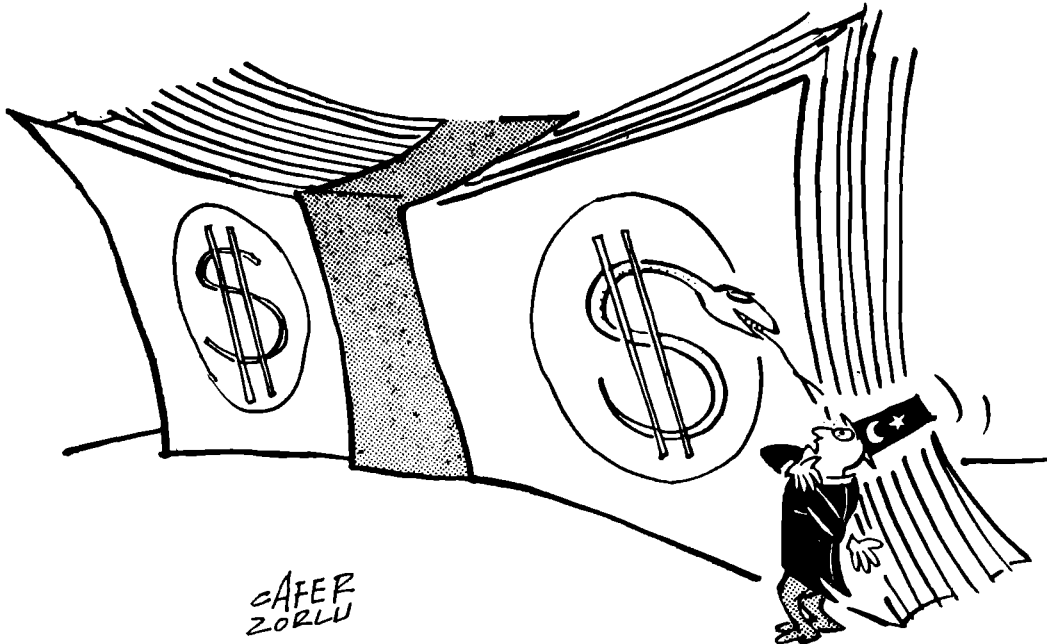
— Ne dersin, satahım mı?

— Yoo, sattırmam... Öbür kooperatifin evleri tamamlansın, o zaman bunu satarız...

Ankara'da kaldığım onbeş gün, yüksek memur takımı olan arkadaşlarımdan hep bu türlü laflar dinledim: «arsa, kooperatif, banka kredisi, yüzbin, yok yetmişbin, kura çekildi, kat, daire, banka, kredi, ellibin, kalorifer yaptıracağız... Bir daire daha... Kurada dördüncü kat düştü... Satarız... Alırız... Otuzbin kâr... Ev... Kat... Daire... Taksit... Eşya... Perdeler... Faiz... Para... Öffff!..

Bu sözlerimden Ankara'da hiç kimsenin bunlardan başka işlerle ilgilenmediğini sanmayınız. Bunlardan başka bir de «Burs, kurs, seminer» sözleri var. Tanıdıklardan kimi gördümse, ya bir yerde memur olan karısı, ayrıca gündelik bir seminere katılmış, ya oğlu bir burs alıp Amerika'ya gitmiş, ya kendisi dolgun bir ödenekle bir kursa gidiyor.

Tanıdığım işçi arkadaşlarımda, daha doğrusu sendikaların başlarında bulunanlar da, yurt sorunlarıyla candan ilgileniyorlar. Sendikacı Ahmet Almanya'ya gitmiş iki aylığına, Mehmet

Amerikan doları!

Amerika'dan bir otomobil, bir de buzdolabıyla dönmüş. Otomobili satıp bir daire almış. Ali'nin pasaportu cebinde hazır. Veli, permi almış. Hasan altı ay Avrupa'da birçok kentleri dolaşıp bir arabayla dönmüş, bir de möble pikap getirmiş, bu kişi ne gidecekmış.

Ankara deyince kulağıma bir uğultu: Kat, kredi, permi, pasaport, otomobil, gezi, burs, seminer, kurs, araba, daire, taksit, buzdolabı, faiz, banka, arsa, kooperatif...

Ankara'da herkes büyük bir çabayla çalışmakta. Ama Ankara'da yerleşenleri tedirgin edenler, başka kentlerden, en çok da İstanbul'dan, İzmir'den, Adana'dan filân gelenler. Eline bir tavsiye kartı alan, ya da almak isteyen, yurdumuzun bu en büyük memur fabrikası olan başkente damlamış. Tanıdık tanımadık her kimli görüp konuştumsa, eline bir tavsiye mektubu, bir tavsiye kartı geçirmek istiyor.

Daha tirende Ankara'ya giderken, aynı kompartımanda yolculuk ettiğimiz bir adam, gazeteci olduğumu öğrenince,

— Acaba Eğitim Bakanını tanıyör musunuz? dedi.

— Hayır... dedim.

— Sağlık Bakanını?

— Hayır...

Bütün Bakanları saydıktan sonra,

— Yaa, vah vah, demek hiçbir Bakanı tanımıyorsunuz... dedi.

Sonra sıra Genel Müdürlere geldi.

— Acaba Orman Genel Müdürünü tanıyör musunuz?

— Hayır...

— Topraksu Genel Müdürünü?

— Hayır...

Bütün genel müdürleri de saydıktan sonra, sıra müsteşarlara, onlardan da sonra Bakanların özel kalem müdürlerine, sekreterlerine geldi.

— Peki efendim, tanıdığınız hiçbir milletvekili de yok mu?

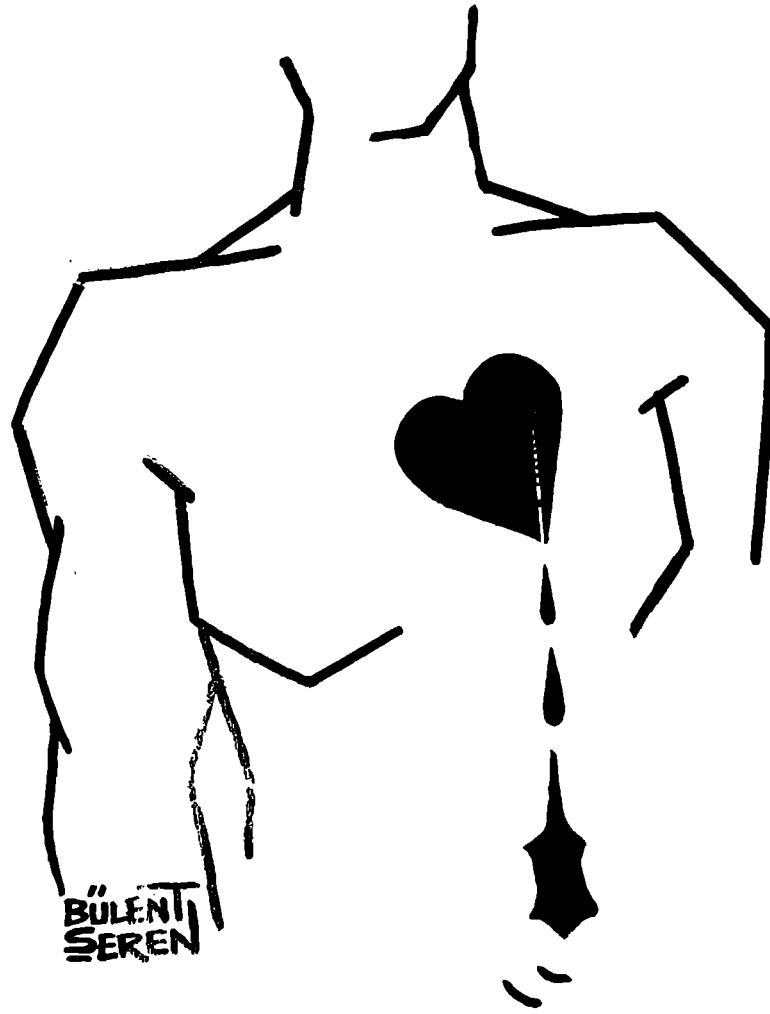
— Yok...

Pek şaşı:

— Allah Allah, nerdeyse gazeteci olduğunuza inanmıyacağım...

«Ne biçim gazetecisin...» der gibi dudak bükerek kalktı yarımdan.

Ankara otelleri müşteri dolu. Başka kentlerden gelmiş bu insanlar, Bakanlardan, genel müdürlerden, müsteşarlardan, milletvekillerinden biriyle konuşabilmek için hergün beş on kapının eşikini aşındırıyorlar. Yani

Yüreker acısı!

Ankara'da, başka hiçbir büyük kentte görülemeyecek bir çalışma, bir kargaşalık var.

Yenişehir'de, Sağlık Bakanlığının Kızılay'a gelinceye kadar, en az beş kişi yolumu çevirip,

— Affedersiniz, diye söze başlıyorlar, siz beni tanımazsınız ama ben sizi çok iyi tanırım. Acaba bana bir yardımda bulunabilir misiniz? Ticaret Bakanıyla beş dakika görüşmek için bana randevu alabilir misiniz?..

— Bendeniz Sanayi Bakanına bir tavsiye kartı getirmiştım ama, o da geziye çıkmış... Meclis Başkanıyla beni görüştürebilir misiniz?

Herkesin elinde bir kart, bir mektup, bir kâğıt; o kapı senin, bu kapı benim dolaşıp sürtüp duruyorlar.

Ankara'yı hiç bu kadar canlı, bu kadar hareketli görmemiş tim, dünyanın en canlı kenti olmuş... Kaldığım otele bile gelenler oldu:

— N'olur Beyfendi, filanca beyle beni iki dakika konuşturur musunuz?

Anladığıma göre yurttaşlarımız, kendilerini yöneten kişileri yakından görüp bir iki sözcük konuşabilmek, onların yüzlerini görebilmek için, taa nerelerden kalkıp Ankara'ya geliyorlar. Hükümet adamlarıyla yurttaşlar arasında büyük bir sevgi ve bağlılık var. Bu mutlu durumdan gözlerim yaşırdı.

Yolda gidenler birbirlerinin yollarını kesip, saatin kaç olduğunu, ya da bir adres sorar gibi,

— Affedersiniz, acaba «.....» Bakanlığında bir tanıdığınız var mı?

— Hayır... Acaba siz beyfendi «.....» Bankasından birini bana tavsiye eder misiniz?

Diye birbirlerine soruyorlar.

— Peki beyfendi hiç mi tanıdığınız yok?

— Nerde?

— Nerde olursa olsun...

— Kim meselâ?

— Kim olursa olsun...

Ankara'da gazeteciler pek el üstünde. Yurttaşların hükümet kişileriyle görüşmelerinde aracılık görevini yapan en çok onlar. Bütün Bakanlar bütün gazetecilerin ağabeyleri... Açıyorlar telefonu...

— Aabi be, ben filân... Ellerinden aabi... Bir ricam var senden aaabi... Hınnı (gülmedir bu)... Yaşsa aabi... Hınnı... Olur aaabi... O iş tamam aaabi...

Demokrasi geldikten sonra Bakanlar, genç gazetecilerin ağabeyleri oldular. Basın da yılış yılış, yivış yivış... Ağızları yayıla yayıla «Aaabi, aabi be...» deyişleri gazetecilerin, basınla politikanın özdenliğini gösteriyor.

İnsanlar, tabanı yanık gibi bu temmuz sıcaklığında bile Ankara asfaltında, dilleri dışarda, ellerinde mendil, terleri ceket sırtlarına çıkmış, o kapıdan öbür kapıya koşuşup duruyorlar: Beş dakikacık, iki dakika... Bir telefon etseniz... Bir kart...

Yeni kurulmuş partilerin milletvekillerinin çoğu, Ankara'da evlere yerleşememişler, tıpkı Orta Asyalı atalarımız gibi göçebe hayatı sürüyorlar. Ne var ki, çadırlarda değil de otellerde yaşıyorlar. Otellere bir takım kadınlar dadanmış, her otelin ayrı gedikli kadınları var, milletvekillerini kuşatmışlar. Eskiden yoktu bu kadınlar... Yani Ankara'da sosyal hayat da gelişmiş. Otellerin salonlarında bu milletvekilleri durmadan içip tatlı tatlı yarışlık ediyorlar. Kimisi sıcağından iskaripini çıkardığı ayağını altına alıp koltukta bağdaş kurmuş, kimisi daha alafranga olduğundan iki ayağını karşı kol tuğaya dayamış...

— Beyfendi, bir dakikanızı alabilir miyim...

— Müsaade ederseniz, bir dakika için rahatsız edebilir miyim...

— Affedersiniz efendim, ben-deniz...

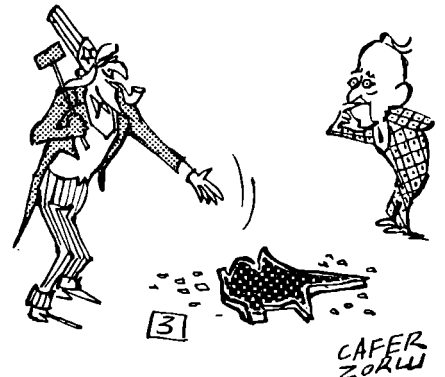
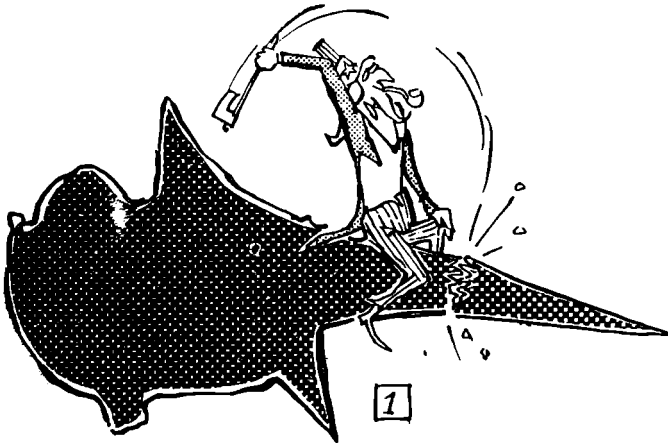
Daire, tavsiye, banka, faiz, seminer, burs, araba, buzdolabı, arsa, kurs, bir kart, mektup, imza, kredi, ev... Off!..

Kendimi zor attım İstanbul'a. Eve geldim, oğlum bağıra bağıra bir okul marşı söylüyordu:

«Ankara Ankara, güzel Ankara... Seni görmek ister her bahtı kara! Senden yardım umar her düşen dara. Yetersin onlara güzel Ankara!..»

1964 güzel Ankara'sı artık «onlara» yetmez olmuş...

Aziz NESİN

İkinci Acheson plânına göre!

PAZARTESİ :

Haftabaşında, içaçıcı bir haberle «Yeni Gün»e başlamak için gazeteleri karıştırıp duruyorduk. Ne mümkün! Bir kere bütün sayfalar çarşaf çarşaf Kıbrıs hikâyeleriyle dolu. Onların da renginde pembeyi seçmek için renk körlüğüne düşmek gerek. Ne Kıbrıs'taki Türk alayını değiştirmek konusunda, ne adadaki soydaşlarımıza yardım konusunda bir adım atılabilmiş değil. Siz bu satırları okuduğunuz zaman inşallah atılmış olur. Ama sekiz aydan beri süregelen Kıbrıs meselesinin uzun bir mücadeleden kapılarını bize açtığını unutmamak gerek. Türkçenin «Hamama giren terler» atasözü nü hepimiz biliriz. Ve terlemek ne kelime! Zaman zaman Kıbrıs Türklüğüne ağladığımız günler de olmuştur; kimi zaman savaş türkileri söylediğimiz zaman da olmuştur.

Ama öfkelenmeden, ve soğukkanlı bir mücadelenin gücünü sürdürmek zorundayız. Şekspir: — Öfke, hızlanmış bir ata benzer kendi kendini yorar... demiş. Kıbrısın katilleriyle hesaplaşmak zorunda kalırsak diye gücümüzü korumak zorundayız. Bekliyorum sabırla ve sessizlikle...

SALI :

Fatihte bir bakkal 67 kuruşluk ekmeği 65 kuruşa satarmış. Soranlara:

— Allah bin bereket versin, geçinip gidiyoruz... dermiş.

Nasrettin Hoca'nın bu sayfada evvelce anlattığımız hikâyesini hatırlıyacaksınız. On kuruştan aldığı yumurtaları kaynatıp kurnızıya boyayıp satması üzerine:

— Sen ne yapıyorsun Hoca? diye soranlara:

— Ben boyadan kazanıyorum... demesi meşhurdur.

Fatihteki bakkal ekmekleri boyayamadığına göre neden kazanıyormuş? onu da anlatıyor:

— Ekmek almak için dükkâna giren müşteriler başka alışveriş de yapıyorlar.

Güzel fikir, Amerikan işi bir fikir... Bakkalın satış dehası var demek. Ekmekte iki kuruş kirdiği fiyatı, fasulyede, pirinçte, peynirde, zeytinde, sabunda çıkarıyor olmalı. Öteki malları birer kuruş fazlasına satsa, ekmeğin iki kuruşunu haydi haydi çıkarır.

Çıkarır ve para kazanır. Adı da ekmeği ucuza satan bakkal diye yayılır gider.

Ekmeğin aslanın ağzında olduğu bir devirde ekmeği iki kuruş ucuzlatmak önemli bir iştir. Ne demiş atalar:

— Ekmeğin hakkı var ise tuz onu komaya...

Bakkal ekmeği iki kuruş ucuzlatmakla kendi ekmeğine yağ sürmüş demek. Helâl olsun.

ÇARŞAMBA :

Milâs - Yatağan ilçelerini birbirine bağlayan yolun ormanlık bir kesiminde haydutlar pusu kurmuşlar. Yedi kişi. Dördü arkada durur, üçü öne çıkmış. Ve yoldan geçen otobüsleri çevirirlermiş. Gazetelerin yazdığına göre üç saatte kırk otobüs soymuşlar. Allah ne verdiyse diye yolcuları soyup soğana çevirmişler.

Bu haber bizi -doğrusunu söyleyelim- biraz şaşırttı. Bir kere üç saatte kırk otobüs geçmesi demek, aşağı yukarı beş dakika da bir otobüs geçmesi demek yoldan... Siz trafiğin yoğunluğuna bakın. İstanbul'da Belediye otobüsü beklesen yarım saatte gelmez. Bu haydutlarda ne talih varmış!..

Sonra kırk araba soymak da ne demek? Tarihe yazılacak bir hâdise... Kırk tane otobüs gürükten geçerek gibi haydutların elinden geçiyor.

Ama Türkiye bu... Olur her şey... Olduğu içindir ki yollarda doğru dürüst gezmek imkânı kalmadı. Yolculuğa çıkanlar karayolları trafik işaretlerinden çok haydutlara dikkatli olmaları.

PERSEMBE :

Paristen bildiriliyor: (Bu çeşit haberler, hep Paristen bildirilir zaten) Takma ben'ler gene moda olmuş. Ve bu takma ben'ler şimdi plâstik maddeden yapılıyor. Parisin ünlü bir modacı:

— Zaten kadınların güzel olmak yolunda kullandıkları her şey sahtedir, takma, uydurma, yapıştırma. Takma saç, takma kirpik, takma göğüs, takma tırnak... Şimdi de takma ben kullanacaklar çok mu? diye sormuş. Ne demek «çok mu»? Az bile. Yakında modacıların daha nice nice sahte ve takma şeyleri erkeklere yutturma pahasına kadınlara takdim edeceklerine inanıyoruz. Onlar da (yani kadınlar):

— Kolay gele Recep, Kıbrıs'a mı gidiyorsun?.. — Yok abi, kulübe gideceğim!..

Takip takıştırıp, sürüp sürüş-türüp... Güzel olma yolunda dev adımlarıyla ilerliyecekler. Yirminci Yüzyıl mecnunları... sahte Leylâ'ları nasıl olur da bir gerçek aşkla sevebilirler artık... Her şeyin sahtesini kullanan Yirminci Yüzyılın kadını, aşkın da, sevginin de sahtesini kullanıyor.

CUMA :

Bir gazete başlığı gördük:

«Manisa'da sükütu hayale uğrayanlar güldürülecek» diye yazıyor.

Haberi okuyunca anladık ki Manisa'da bağ bozumu şenliklerinde, mahsulden yana hayal kırıklığına uğrayanlar teselli edilecekmiş. Ancak çok sürümlü bir İstanbul gazetesi böyle başlık atarsa bundan sonra tahrir vazifesinde «sukut-u hayal» yerine «sükut-u hayal» yazan öğretmen nasıl kırık not verebilir? Üstelik başlık atma sanatı bakımından feci bir örnek bu:

«Manisada sükut-u hayale uğrayanlar güldürülecek»

Okuyunca insan bu başlığı, hem sukut-u hayale uğruyor, hem de elinde olmadan gülüyor.

CUMARTESİ :

Cumhuriyet gazetesinde Yılmaz Çetiner «Yezidi»ler arasında dolaşarak bir röportaj yapmış. Bu Yezidi'lerden bir ihtiyara (adı Reşat Balo) devlet başkanının kim olduğunu soruyor. Çoğu Yezidi'ler bu sorunun cevabını bulamıyorlar. Yalnız Yezidi'ler mi? Anadolunun kuytularında ve karanlıklarında kaybolmuş nice vatandaş bu soruyu cevaplandıramaz.

Ancak Reşat Balo adındaki

Yezidi vatandaşımızın devlet başkanının adını bilmeyişine bakmayın. Devlet ve hükümet hakkında gayet güzel fikirleri var Balo'nun... Diyor ki:

— Biz şeytandan sonra hükümete itaat ederiz.

Eskilerin deyimiyle «sil-sile-i meratıp» fena değil... Önce şeytanın sözü dinlenecek, sonra da hükümetin...

Aslında her vatandaşın, hepimizin hergün yaptığı iştir bu... Hattâ arasıra bu emir sırasını bozup, kendi kendimize:

— Şaytana uyma!.. diye telkinde bulunuruz. Kâr etmez. Gene de hükümete uyacak yerde şeytana uyarız.

PAZAR :

Yakup Kadri, Milliyet'te yazdığı bir makalede:

— Türkiye evlâtlarının kanı ve canı pahasına kazandığı istiklâlinin yegâne hücceti Lozan Sulh Andlaşmasını imza etmek istemeyen tek devletin Birleşik Amerika Devletleri olduğunu unutmamıştı... diyor.

Unutmamış mıydı? Vallahi pek inanmadık bu söze... Bal gibi unutmuştu. Öylesine unutmuştu ki Lozan'ı tanımayan o Amerika'ya Nato hatırı için Lozan'a yakıştırmayacak ne imtiyazlar vermişti. Onlar da bu imtiyazlardan şımarıp ne olmadık densizlikler yapmışlardı. Bayrağımızı yırtmaktan tutun, özel alacakları için Türk mahkemelerinin yargısını reddetmeye, özel suçları için de Türk mahkemelerinin kararından kaçınmağa kadar... Ama geçti o devir...

Daha doğrusu geçmedi, geçecek... Çünkü Türkiye Lozan'ı hatırlamağa başladı.

ANKARA MEKTUBU

Şey Adam!

Büyük iş çevirenlerden birkaçı toplanmış konuşuyorlar: «Musluğun başındaki» bir yüksek memur hakkında. Derleri büyük, çünkü musluk tıkanmış nedense o yüksek memur oraya atanalı!

«— Böylelerini musluğun başına getirmek, cinnet... Aman ne itoğlu adam (affedersiniz okurlarım, katıksız eksiksiz yazıyorum...) ne itoğlu!... Ne lâfla kaniyor, ne parayla, ne itoğluuu!»

Ama gerçekten ne... oğluymuş, benzersiz, eşsiz, büyük bir ... oğluymuş. Baksanıza ne lâfla kaniyor, ne parayla!..

Merak emteyin, merak etmeyin, himmetinizle uzun kalmaz o musluğun başında! «Âli menfaatlarınızı, tâli menfaatlarınızı, orta menfaatlarınızı baltaladığınızdan ötürü» uzaklaştırırlar, o ne lâfla kanan, ne parayla kanan... oğlu!

Oh olsun ona!

Kurtarıcı!

Şahıslar, hepsi «kurtarıcı» ya kendimi bildim bileli. Nerdeyse paranızı cebinizden çarpan:

— «Âbi» diyecek... (veya abla)... Seni fazla yükten kurtarmak istedim!»

Bi'de, zaman zaman bazı kurtarıcı mevhumlar atılıyor ortaya, onlara tutuluyorum...

Ben küçükken «garpılışma»ydı bu bizi kurtaracak olan!

— «Oksidantalizasyon oksidantalizasyon» diye diye döväündüler, sağlam çıkmadı oksidantalizasyonumuz, o bizi kurtaramadı bi'kere...

Sonra, «endüstrilizasyon endüstrilizasyon» (sanayileşme) diye diye döväündüler. O bizi kurtaracaktı, olmadı, kısa geldi kanadı endüstrilizasyonun...

Sonra «ha» dediler «bulduuuk» suyun dürtüsünü kaidesinde hisseden Arşimed edasıyla:

Nimet ARZIK

«Demokrasiymiş bizi kurtaracak olan, bulduuuk, yetişin!» Zamanında yetişilmedi mi ne o da kurtarıcılıkta fosladı... O da bir kenara itildi.

Sonra: «Ha dedik, turizmdir, turizm... O, artık yanılmıyoruz... O dur kurtarıcımız!»

Onun lâmbası da artık parlağından yanmıyor...

Bi kurtarıcı daha bulduk: «Susuz yaz» filmi Berlin festivalinde kazanıp herkesi gecikmeli hayranlıklara boğarken: «Bu sefer, artık bu sefer sinema... Bu sefer bulduk gerçek kurtarıcımızı!»

Şimcik daha «sinema» kurtarıcılığı devresindeyiz. Yarını bilmem... Tanrım ey ulu Tanrın, sen ne dersin?

Korkarım şöyle gelmesin cevap: — «Ben bile sizi kurtaramam!»

Bir Bakanlığa!

Bir politikacı açık açık dolaşıyor (neyin kapalı kaldı ki zaten?...) — «Bana bir Bakanlık verene bir kadiyak (Cadillac) veririm...»

İş açık arttırmaya bindirildi demek... Ya bız, kadiyak dağıtıcısı ah-bap, seni Bakan yapmıyana neler verimiz milletçe biliyor musun?... Kaybedersin bu açık arttırmada!

Kılınıza dokunamazlar!

Orhan Öztrak, trafikçe sıkıştırılan özel taksi sahiplerine:

— «Kılınıza dokunamazlar»... Demiş..

Onu biliyoruz abili... Kalmadı ki kıl!... İstersen daha elle tutulur bir şey söyle!...

Birinci sınıf, ikinci sınıf ve üçüncüsü !

Ratip Tahir Burak (İstanbul Milletvekili, 27 Mayıs'tan önce 54 kere mahkemeye yönelmiş), İnönüyle konuşuyor nükte tarafından:

— «Paşam, partide ikinci sınıf adamlara pek fazla iltifat ediyorsunuz...»

İnönü şakrak bir kakhaha atıyor. (Şakrak Ratip Tahir kullanıyor, kendince şakrak neyse... Herhalde şair Nedim'in verdiği anlamı vermiyor bu kelimeye...)

— «O da ne demek, kim ikinci sınıf adam?»

Tabii ki son derece usulsever ve nâzik İnönü böyle diyecek... «Benden başka herkes ikinci veya onikinci sınıf» diyemez ya!.. Söyleyin, diyebilir mi?

— «Yooo paşam... partimizde üç sınıf saygıdeğer kişi bulunuyor...»

— «?!...»

— «Birinci sınıf adamlar, ağır işitenler... İkinci sınıf adamlar ülserliler... Satır Aksal v.s... Üçüncü sınıf adamlar şeker'liler!»

Burak dostum, Burak dostum, tamı tüümü sağlam olanlar sizin partinizde kaçınca sınıf adam sayılır ki????

— Bari şimdiden gözüm doysun!

Yazısız

Olur mu kardeşim?

ZEYYAT SELİMOĞLU

YOLUM Sarayhanebaşı taraflarına düşmüştü. Belediye Sarayı'nın yakınındaydım ki eski liseli arkadaşlardan Şom Ağz Sami birden karşışa çıktı.

— Vaay Kâmi, diye bağırdı.

— Vaay Sami, dedim.

Sarıldık sarmaş dolaş, şap şup, şap şup. Yüzlerimiz de ter içinde sıcaktan. Bu şap şupu da kim icad etmiş, ne biçim selâmlaşmadır akıl ermez.

— Vaay Kâmi, dedi Sami, ihtiyarlamışsın be, kafada saç maç yok, ne ulan bu hal, yolunmuş tavuğa dönmüşsün. Hah hah hah.

— Vaay Sami, dedim. Avurtların çökmüş adamakıllı, dişlerin mi dökülmüş ne, heh heh heh.

— Vaay Sa...

— Sırtın da kamburlaşmış enikonu. Hih hih hih.

— Vaay Ss...

— Nereye böyle? dedi, önemli bir işin yoksa benimle gelsene. Belediye Sarayı'na gidelim, bugün dert dinleme günü. Belediye Başkanı dert dinliyor.

— Valla derdi olan gitsin, dedim, çok şükür benim derdim falan yok.

— Canım biz dert dinletecek değiliz, gelenleri görüp dinlemedi. Öyle dertliler geliyor ki şaşar kalırsın, bak bi gidelim, hoşuna gitmezse çıkarsın.

Böyle konuşa konuşa yürürken bir de baktım ki Belediye Sarayı'nın önüne gelmişiz çoktan. Sıcak da hanıdır tepemizde, gölgelik bir yere de kavuşmuş oluruz diye düşündüm.

— Olur, dedim, hadi bir girip bakalım.

Belediye Sarayı da saray mı saray. Kral sarayından farksız.

— Yahu, dedim, biz galiba çok zengin memleketiz de farkında değiliz, ha ne dersin?

— Neden? dedi Şom Ağz.

— Baksana Belediye Sarayı'na. Böyle Belediye Sarayı olan bir şehrin derdi olur muymuş? Belediyenin işleri de içinde oturduğu sarayına göredir elbet, böyle sarayda oturup gecekondulu işi çıkaracak değil ya. Şu bizim halk da böyledir birader, dert icad eder durup dururken.

Bir süre sonra baktım kapıya yaklaşmışız.

— Bana bak Şom, dedim.

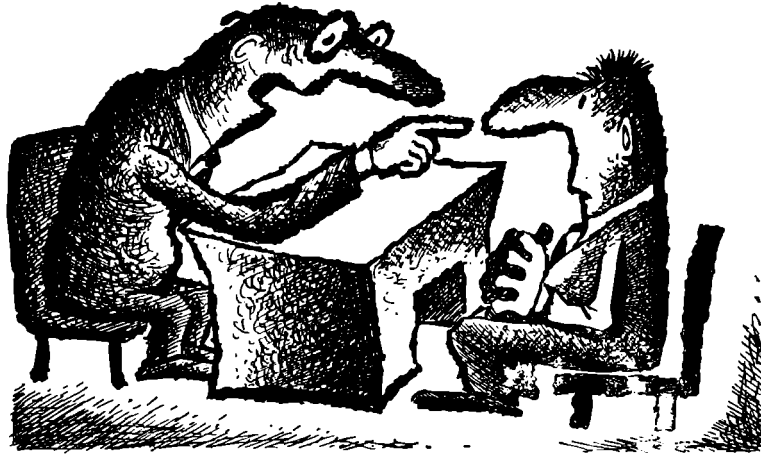
— Ne var? dedi Sami.

— Yahu ben ömrümde bir saraydan içeri girmiş adam değilim. Ayaklarım birbirine dolanır gibi oluyor. Heyecanlandım bayacağı. İmtihana girer gibi oluyorum.

— Deli misin be Kâmi? dedi, ben kaç defa girdim çıktım, hiçbir şey olduğu yok. Basbayağı girersin, babanın evine girer gibi. Hem sen İstanbul hemşerisi değil misin ulan? Bu saray senin bel!

— Doğru be, dedim, bu saray bizim, hepimizin, bütün İstanbulluların. Lâmi cimi yok.

— Göğsünü gere gere gir içeri,

dedi. İngiliz Kralı Buchingam sarayından içeri girer gibi...

— Anlaşılan sen sık sık geliyorsun buraya, dedim, neymiş milletin derdi, neler anlatıyorlar?

Şom Ağz bir süre gözlerini kısıp düşündü.

— Geçen defaki dert dinleme gününde, dedi, yaşlı bir kadın vardı. Bacakları romatizmalıymış, belinde de lumbago. Tutturdu Belediye Başkanına romatizmasını tedavi edin, lumbagomu iyileştirin diye. Akla kararı seçtiler kadına lumbagonun Belediye ile ilgisi olmadığını anlatmaya kadar. Karı Nuh diyor, peygamber demiyor. Dişli mi dişli, dilli mi dilli, başladı bağırp çağırmağa, ortalığı ayağa kaldırdı. Bu ne biçim dert dinlemekmiş, onun derdi de buymuş, ille Belediyenin istediği gibi bir dert mi olacaktı, ısmarlama dert mi olurmuş, falan filân. Neyse ite okşaya çıkardılar dışarı da ortalık yatıştı.

— Senin bu işe neden merak sardığın anlaşıldı, dedim, dert dinleyerek eğleniyorsun! Şom Ağz güldü yüzüme bakıp.

— Bir defasında da, dedi, yine çaçaron bir kadın. Oğlu içip içip dayanıyormuş kapıya para diye. Kocasından da boşanmışmış. Söz dinletemiyormuş. Başkana, siz büyüksünüz, büyüğümüzünüz, sözünüzden çıkılmaz, şu oğlanın kulağını bir bükseniz, belki yola gelirdi diye bir sürü lâf. Neyse ona da oğlunun sarhoşluğunun Belediyenin işlerinden olmadığı zar zor anlatıldı da...

Bu arada biz dert dinleme odası olduğu anlaşılan salona gir-

miştik. Bir masanın başında asıkça yüzü bir adam, karşısında birkaç kişi, herhalde dertliler olacak. Biz de aralarına girdik.

— Başkan bu mu? diye sordum usul usul Şom'a.

— Yok, dedi, kendisi yok bugün, herhalde yardımcılarında biridir.

Bu sırada, nasıl oldu anlayamadım, bir itişme kakışma oldu arkada. Şom Ağz bir azırlık mı yaptı, ya da arkadan başka biri mi itti ne, birden apar topar kendimi başkan yardımcısının karşısındaki boş sandalyenin üzerinde buldum. Hay Allah, benim ne işim var burada yahu? Sırtımda soğuk bir ter. Şöyle bir yüzüme baktı başkan yardımcısı:

— Eh, dedi, şimdi de senin derdini dinleyelim bakalım, neymiş?

Ne diyeyim, ne icad edeyim birader, durup dururken dert icad edemem ya kendime. Dertsiz olmak da ne fena şeymiş. Soğuk soğuk terliyor adam.

— Valla beyefendi, dedim, benim derdim falan yok...

— Yaa, dedi dert dinleyici, demek derdin yok.

— Yok, dedim.

— Peki sen İstanbullu değil misin?

Ne demek istedi anlayamadım. İstanbulluysak yani.

— İstanbulluyum, dedim, buralıyım.

— Adın ne senin?

— Kâmi.

— Bak oğlum Kâmi, dedi, senin muhakkak bir derdin vardır.

— Yok efendim, dedim.

— Dertini söylemeyen derman

bulamaz derler. Bizim işimiz de bu. Söyle de bir çaresini düşüneriz belki.

Hay Allah, dertsiz olmak da suç mu yahu? İlle de dertli mi görünmeliyim? Adam benim ille de dertli olmamı istiyor sanki. Hâli öyle. İçimden küfredip duruyorum Şom Ağz'a. Başımı bir belâya soktu ki, ne olacağı belli değil.

Dert dinleme yardımcısı bir daha baktı yüzüme, ama daha bir öfkeli. Damdan düşer gibi:

— Sizin mahallede çöpçü her gün muntazaman gelir mi? dedi.

— Gelmez, dedim.

— Eee.. Ne oluyor çöpler?

— Bizim mahallenin köpeği, kedisi boldur, dedim, onlar icabına bakıyor.

Yardımcı dik dik baktı yüzüme.

— Sen süt içer misin?

— Ara sıra, dedim...

— İçtiğin süte su karışmış olmuyor mu?

Gözlerinde sevinç parıltıları görünüyor.

— Oluyor, dedim.

— Eee...

— Ama süt de var içinde, dedim, bardağı dikerken suyu değil, sütü düşünüyorum.

Yardımcının yüzü yine asıldı. Sıkıntılı sıkıntılı baktı gözlerimin içine.

— Sizin evde suların kesildiği olur, değil mi?

— Olur, dedim.

— Hem de sık sık, değil mi?

— Eh, dedim, sık denebilir.

— Eeee?

— Ama kesilmediği zamanlar daha fazla, dememe kalmadı, yardımcı ters ters yüzüme bakıp:

— Ne biçim İstanbullusun sen be, dedi, senin gibi İstanbullu mu olurmuş? Senin gibi hemşeriye hemşeri demem ben, ne tasasız adamlar yahu. Buyurun..

Şaşkınlıktan ne söyleyeceğimi şaşırıp kalktım, odadan çıktım. Şom Ağz peşimden koşup koluma girdi.

— Ne yaptın Kâmi? dedi, yahu insan dertsizim der mi? Hem İstanbullu olduğumu söylersin, hem de dertsizim dersin. Olur mu kardeşim? Kompleksini depreştirdin adamın, alay etmek için oturdun karşısına sandı. Üstelik işi de dert dinlemek.. İşini de hafife almış oldun. Olur mu ya? Olur mu kardeşim?

Zeyyat SELİMOĞLU

Bizim halterci!

KADIN Muzaffer İZGÜ BERBERİ

YKU tutmamıştı bir tür-lü... Bilmiyordu kendisi de nedenini. Bir sıkıntısı mı vardı, yoksa halledemediği bir dert mi? Başı zonkluyor, u-yumak için boynuna çabalıyordu. Neydi acaba halledemediği şey?..

Günü, gözlerinin önünden geçirdi. Kahvaltısını her zaman-ki gibi kendisi hazırlamıştı. Sonra giderken Aylâ'yı uyandırmıştı... Karısı gözlerini yumuk yumuk açmış, «Yumurtanı içtin mi?» diye sormuştu. «İçtim karıcığım» demişti sadece... Saç-larını okşamıştı karısının... Yü-züne de, baba şefkatiyle bir öpü-cük kondurmuştu...

Sonra ne olmuştu?.. Yolda Ri-fat'ı görmüştü. Çocukluk arka-daşıyla ayaküstü konuşurlarken birer de sigara yakmışlardı. Kib-riti üflerken bir şey söylemişti Rifat. Ne söylemişti.. ne de-mişti?

Başını yastığa gömdü. Kolla-rını yastığın altından kavuştur-rukten içini bir serinlik kapladı. Biraz sonra bu ürpertici serinlik kayboldu, terleyen kolunu yas-tığın altından usulcacık çekti. Karısına döndü yüzünü. Aylâ, bebek yüzüyle, bebek saflığıyla uyuyordu. Rahat vardı, huzur vardı yüzünde... Küçük etli dudakları, uçuk renkli rujla da-ha tathydı... Öpmek istedi, uyan-dırmaktan korktu...

Ne demişti Rifat?.. Ne söyle-mişti?.. Kibriti söndürürken ne demişti?.. Acaba o muydu içini sıkıan, uykusunu kaçıran?.. Ri-fat'ın söylediği miydi?

Karısının omuzbaşlarına bak-tı.. O anda farketti; karısının sarı saçlarının omuzbaşlarına dek dökülmediğini... Bembeyaz, fildişi rengi omuzları, kanarya sarısı saçları örtmüyordu bu-gün...

Ne demişti Rifat?.. Ne söyle-mişti?.. «Saçlar» mı demişti?.. Ne demişti?.. Tamam.. «Berber» demişti!

«Aylâ» demişti... «Berberden çıkarken gördüm» demişti...

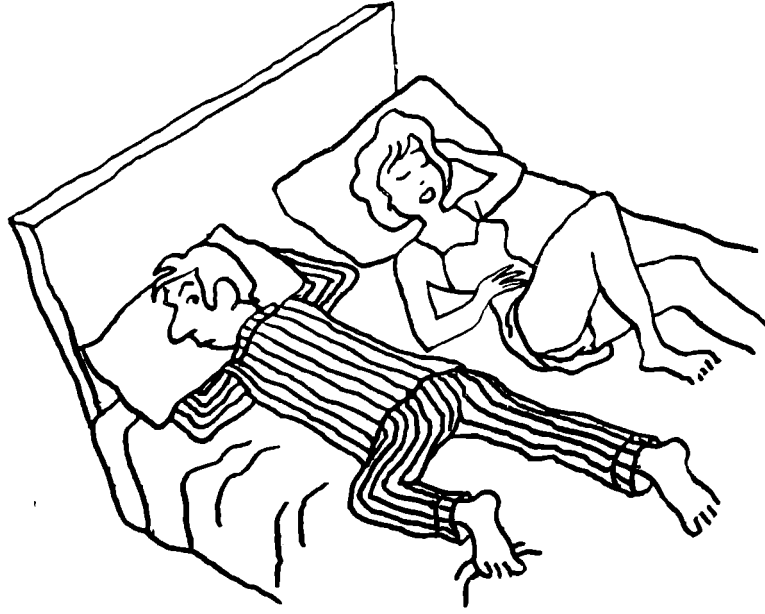
Rifat, ayrılırlarken ne demiş-ti?..

«O berber için hiç de iyi söy-lemiyorlar, yengemizin de hanı maşallahı var» demişti...

Niçin demişti Rifat bunları? Berberi de nereden biliyordu? Bir duyduğu mu vardı yoksa? Güzelliğinden mi.. yoksa.. yok-sa... Başka şeyden miydi Aylâ'nın maşallahı?

Tamam.. buydu uykusunu ka-çıran, buydu saatlerdir onu ya-takta kımıl kımıl döndüren... Nasıl olmuştu da, bu hayatla kaynaşmış cümleleri unutmuş-tu. Belki de mühimsememişti... Olur ya, mühimsememişti işte... Aylâ'ya itimadı vardı.. Sonsuz-du bu itimat. Pırlantaydı, Aylâ ama.. ama Aylâ da kadındı. Gü-zeldi de, gençti de... Güzeli kadındı, genç kadındı Aylâ!

«Uf Allahım»... «Uf Allah»... Başını yastığın altına soktu. A-yağının birini yorganın dışına

çıkarttı... Dışarı çıkan ayak can-sızmış gibi sarktı yere.

«Aylâ yapar mıydı?»

«Ne yapardı?»

«Ne yapardı Aylâ?»

«Berberle mi?»

«Aylâ ha?.. İmkânsız?»

«Niçin olmasın, niçin yapma-sın?.. Gençti, kendisinden onbeş yaş gençti Aylâ!»

Karısının, yeni kesilmiş saç-larını yakaladı. Sarı saçların ara-sında gezen parmaklarını, ber-berin parmaklarına benzetti... Hırsla çekti elini...

«O pis, o sırnaşık herif, o ah-lâksız berber, ellerini Aylâ'nın saçlarında dolaştırmıştı!»

«Sadece saçlarında mı?»

«Rifat'ın vardı bir bildiği, bir duyup işittiği elbet!»

«Uf Allahım, uf Allah!»

Bir daha döndü arkasını, bir daha döndü yüzünü.

«Sor... Uyandır da sor!»

— Rüya mı gördün, korkunç muydu hayatım? diye sordu ka-dın.

— Çok...

— Ne gördün?

— Seni...

Kadın, genç, ılık kollarını ko-casının boynuna doladıktan son-ra:

— Bu kadar korkunç muyum ben? dedi.

— Sen değil, berber diye inle-di adam!

— Ne berberi, hangi berber?

— Senin gittiğin...

— Hakikaten korkunç... Ben de mi yaşlanınca öyle olacağım acaba kocacığım?

— Anlamadım?..

— Pörsümüş kolları, torba torba sarkmış göğsü, varisli ba-cakları, kırış kırış yüzü...

— Çok mu ihtiyar?

— Değil ama, zamanından ev-vel çökmüş kadıncağız...

— Kadın mı? diye hayretle sordu adam.

— Evet!

— Sen erkek berbere gitme-din mi?

— Hayır sevgilim, niçin sor-dun?

— Yani... Şey... Rifat yalan mı söyledi?.. Benzetti mi dersin acaba?

— Rifat kim kuzum?.. Neler sayıklıyorsun Allahaşkına?

— Hiç, dedi adam. «Benzet-miş olacak!...» «Evet, benzetmiş olacak!»

— Hiç, hiçbir şey Aylâcım... Hiçbir şey... Affedersin, seni de rahatsız ettim... Korkunç... Çok korkunçtu rüya!

Birbirlerine sınıksız sarıldılar. Ama, bu defa da Aylâ uyuyama-dı... Döndü durdu yatakta... Ber-berle geçen mes'ut günün hayali uyutmadı onu.. Görünmeyen el-lerle okşadı durdu sabaha ka-dar!

Muzaffer İZGÜ

Harp — Emret Paşam, Kıbrıs'ı hemen alıp geleyim!

Zayıf — Büyük göğüslü kadınlar aptal oluyormuş..
Şişman — İnanma.. Onu Sophia Loren'in düşmanları uydurmuşlar!..

Geçmiş olsun

Yüzlü, gözlü sarılı, kolu alçıya konmuş bir adam bastonuna dayanmış ayaklarını sürüyerek zorla yürüyormuş, karşıdan gelen arkadaşı onu bütün değişikliğine rağmen tanımış:

— Yahu bu ne hal, ne oldu sana? Diye mütebessim, sormuş.

— Bir de bilmezmiş gibi soruyor.. Ne olacak, bana yalan söylediğin için! diye, berik! hiddetle homurdanmış.

— Nasıl, benim yalanım yüzünden mi?

— Tabii, ne zannettin; bana onun dul olduğunu söyleyen sen değil miydin?...

Kolayı var!

Kadın hafif, ince, şeffaf bir elbise almıştı, kocası:

— Herhalde bunu giymeyeceksin, diye çıkıştı. Kadın şaşırmıştı:

— O da nedenmiş?

— Neden olacak bütün için görünüyor, karşıdan bakan ne renk çamaşır giydiğini söylemekte tereddüt etmez...

Kadın omuzunu silkerek mırıldanır:

— Söylediği şeye bak, ne olacak canım, çamaşırsız giyiveririm!

Müjde!

Genç kadın kocasının boynuna sarılarak sevinçle:

— Sevgilim, der, emin olmadan söylemek istememiştim... Yakında üç kişi olacağız...

Adam heyecanla:

— Muhakkak mı? diye sorar.

Kadın gülererek cevap verir:

— Tabii, şimdi telgraf aldım, an-nem yarın geliyor!..

Çamlıkta yaz uykusu

Şakakları terlemiş, öğle üstü sıcakta,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta.
İstedim yanağından öpmek de, koklamak da,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta!

Saçları dalga dalga bir ılık şelâlesi,
Sarmış esmer yüzünü pırl pırl hâlesi.
Ağız, arzular dolu bir gönül piyalesi,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta!

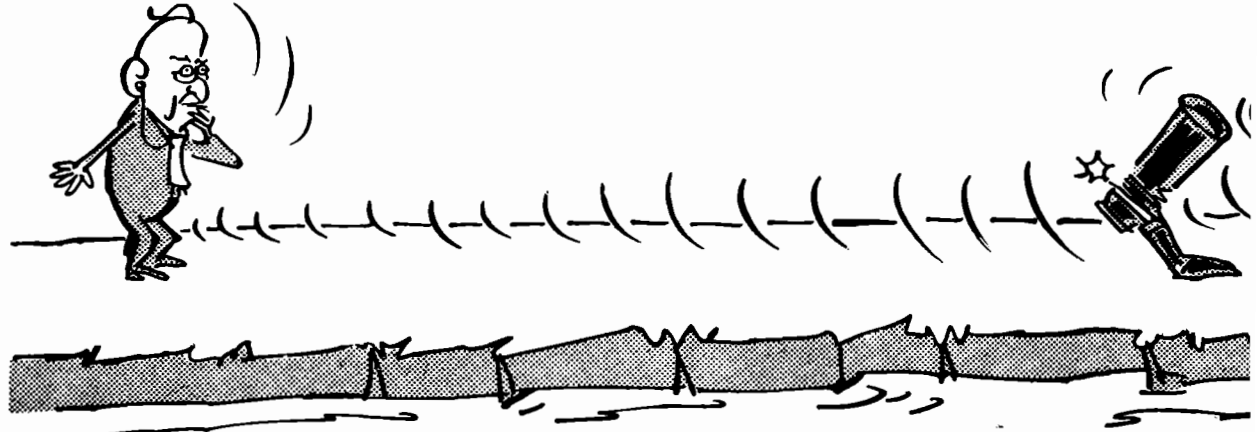
Yere düşürmüştü küçücük iskaripini,
Baktım: Pembe tırnaklı ayağı mini mini!
Esen Ada rüzgârı ona söylerken ninni,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta!

Bir dakika göğsüme altın başı dayandı,
Bir ateşli buseyle dudaklarımız yandı,
Yanakları kızarmış, gerinerek uyandı,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta!

ADALI

— Rica ederim göğsünü biraz etmeye lüzum yok!

Çizmeler — Bekleme

— Bir sutyen istiyorum...
— Zek  mi olsun, aptal mı?..

İstanbul Güzelleri

Bir kısmını saf d   tutabilirsen eğer,
İstanbullu her kadın   ık olmaya değer.
Büyük   air Nedim de hayli haklıymış me er:
«Dilberleri mihreden, vefadan» yoksun imiş.

Burda dostluk miskalle, e lenme kantar kantar,
Sevgi mesajlarını   undan al, buna aktar.
Yem ta ımazsan şayet üstünde k fi miktar
Bakarsın oltadaki av değil, yosun imiş.

Her biri bir tablodur aynanın karşısında.
Ya berberde beklerler, ya moda   ar  sında.
Seksenlikleri gördüm bir gençlik a  sında
Cami yıkılmış ama mihrabı mas n imiş.

Alınganı, hamı var, fazlaca pi mi i var,
Kiminin yakın tarihi olacak geçmişi var.
Her tarakta be i var, her semette bir işi var
Onlara kudret veren bir gizli avsun imiş.

Sal hattin KUTLU

İki mevsim

Ev sahibi hanım misafir beye   arlarla sorar:

— Açık söyleyin, bana ka  ya  verirsiniz?...

Adam bu oldu ka g   sual n bütün ağırlığı ile ezilerek:

— Vallahi ne diyeyim b lmem ki diye, baştan savma bir cevap verir.

Kadın nedense bu hususta oldu ka   nat dır, yine ısrar eder:

— Canım aramızda... Kim duyacak?

Adam yorgun bir eda ile:

— Eh, ancak otuz ilkbahar,

— Ah sizi g di tatlı yalancı, diye kısık bir k hkaha ile mırıldanır...

Misafir bey, dayanamıyarak bunu istedin gibi bir eda ile devam eder:

— Ama buna k  ları da il ve etmeği unutmayın...

Yüz ve astar!

Kadın suratını a ıp bir kenara çekilmişti, kocası al kalandı, nede-nini sordu:

Kadın kısık bir sesle:

—   st kattaki k racı hanımla aynı asansöre binmi tik, elbisesi benimkinden farksızdı, diye cevap verir.

— Canım bunda   z lcek ne var, yarın bir yenisini alırsın...

Kadın yüz bularak sırnaşık bir eda ile fasıldar!

—   antası,   karpini de benimkinden e lydi!

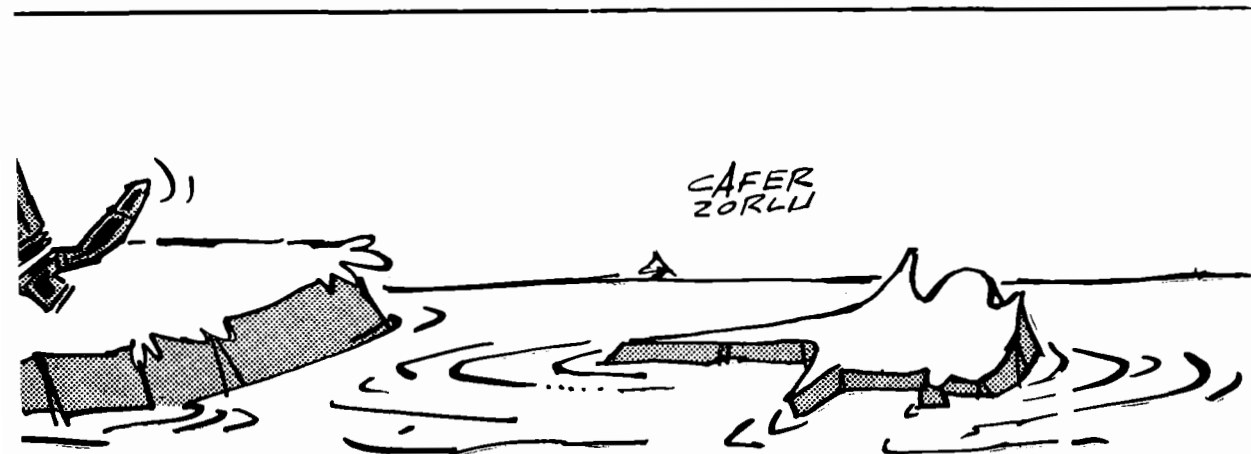
Su  ortakları!

—   ok a aip bir şey oldu, diye adam arkadaşına anlatır. Dün gece kapıyı çaldım, a anı, hizmet i kız zannedip öptüm... Meğer karım değil miymiş!

— E, ne olur yani? der beriki...

— Ne olur var mı? Karım   perken «Dikkat et, kocam geliyor!» diye fısıldadı...

a... Aptallı ını bu kadar il n

CAFER ZORLU

HER gece belirli saatlerde çalınan bir trombon... karışıklı sövüşmeler ve okkalı bir yumruk. Netice: Durup dururken ortaya çıkan bir zarar ziyan davası... ve tazminat talebi... hem maddi hem de manevi yünden tabii.

Mesele herkesin bir çırpıda anlayacağı kadar basitti. Hatta bir ilkokul öğrencisi bile işin içyüzünü fazla kafa yormadan çabucak anlayabilirdi. Fakat avukat Ferguson hayır...

Hâdise bir gece patlak vermişti. Johnny'nin birdenbire trombon çalmağa başladığı şu meşhur gece... Ne demişti doktor Johnny'ye?... Kendini bu sıkıntılardan kurtarmak istiyorsan ya bir sevgili bulmalısın ya da başka bir çare... Evli olduğu için birinci tavsiyeyi dikkate almağa cesaret edememişti. Fakat ikinciye uygulamakta hiçbir mahzur yoktu. Ötedenberi müziğe bayılırdı zaten. Bir trombon alıp kendi kendini oyalamağa başladı. Akşam yemeklerinden sonra bir köşeye çekiliyor, trombonunu bağrına basıp bu kocaman âletten tatlı sesler çıkarmağa çalışıyordu.

Tesadüf bu ya... Bitişik dairenin kiracısı Bill de o günlerde doktora gitmiş, fena halde canının sıkıldığını, sinirlerinin de çok gergin olduğunu söylemişti. İki gareden bahsetmişti doktor ona da... Ya bir sevgili bulup dünyayı unutmalydı... ya da mutlak bir istirahate çekmeliydi kendini. Bill de evli bir adamdı. Mutlak istirahati tercih etmeyi her bakımdan daha pratik buldu.

Fakat aynı gece bitişik dairede kıyametler kopmağa başlamıştı. Kimdi bu saatte böyle çılgınlar gibi trombon çalan?... Kendisine inat mı yapıyorlardı yoksa?...

Kavga bu yüzden çıkmıştı işte. Bill'i bu karmakarışık durumdan bir avukat kurtarabilirdi ancak... «Ama şöyle meşhur bir avukat...» diyordu kendi kendine. Zararı yoktu... Paraya cıkaçtı... Yeter ki haklı çıksındı... yeter ki Johnny'ye haddini bil-dirsindi.

— «Mesele nedir?...» diye soruyordu avukat Ferguson.

Bill, en kestirme yoldan konuya girdi:

— «Geceleri, bizim bitişik dairede boyuna trombon çalan bir kiracı var...»

— «Yaaaa?... Çok enteresan...»

Avukat böyle söyleyerek Bill'i çıkardıktan sonra masa üzerine bıraktığı pakete uzanmış ve bir sigara yakmıştı.

— «Bu yüzden aramızda münakaşa patlak verdi... Suratının ortasına okkalı bir yumruk indirmek zorunda kaldım...»

— «Hiç merak etmeyin... Üstüne alıyorum bu davayı... Geceyarısı sükûneti ihlâl etmek ne demekmiş gösteririm ben ona... İsmi ne bu adamın?...»

— «Bize bitişik dairede oturuyor... Johnny Tampico...»

— «Tampico mu dediniz?...»

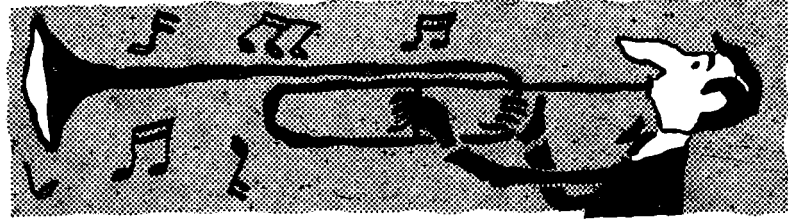
— «Evet, Tampico dedim...»

— «Massachusetts senatörü Tampico'nun akrabası olmasın?...»

12

Batıyor Memleket

ROBERT TAPP'den: Adnan Tahir

— «Bilmiyorum...»

— «Bilmiyorsanız öğrenin...»

Bill bir sigara daha yaktı.

— «Bu bitişik kiracı geceleri durup dinlenmeden trombon çalıyor...»

Avukat gayet dalgındı... başka bir şeyler düşündüğü muhakkaktı. «Anlıyorum...» diye mırıldandı.

Tam o aralık telefon çaldı. Ferguson kulaklığı kaldırdı. Bir yandan da başı ile Bill'e işaret ediyordu:

— «Siz devam edin... Buyurun efendim... evet, ben avukat Ferguson...»

Bill, konuyu üçüncü defa baştan almış, trombon hikâyesini tekrar anlatmağa başlamıştı.

— «Anlıyorum... anlıyorum...» diyordu ikide bir avukat. Böylece hem Bill'i hem de telefon-daki adamı idare etmiş oluyordu tabii.

Bill, en can alıcı noktaya gelmişti:

— «...suratının ortasına yum-

ruğu yer yemez ne yaptı biliyor musunuz?...»

— «Biliyorum... biliyorum...» diye bağırıyordu birdenbire avukat. Sonra Bill'in mütereddit bir ifadeyle sustuğunu görünce bu cevabın kendisine değil telefon-daki adama ait olduğunu el kol ve kaş göz işaretleriyle anlattı. Sonra da kulaklığı yerine koyarak Bill'e ait sigara paketine uzandı:

— «Devam edin... devam edin... sizi dinliyorum...»

— «Bu durumda mütecaviz o değil ben oluyorum değil mi?...»

— «Öyle ya... ortada bir tecavüz var, fakat sebep ne?...»

— «Sebeb trombon efendim...»

— «Sahi... sebep trombondu değil mi?... Ufak bir viskiye ne dersiniz dostum?...»

— «Teşekkür ederim...»

— «Şu halde Joe'ya kadar uzanmamız lâzım... Hemen şuracıkta... Köşe başındaki bar... Yolda giderken meseleyi de anlatırsınız bana...»

— Neye canın sıkılmış, kocanla mı geçinemiyorsun?

— Onunla değil, maaşı ile geçinemiyorum!..

Yazıhaneden çıkmışlar... merdivenleri de inmişler. Şimdi sokaktaydılar. Bill'in yüzünde yulğun bir ifade vardı... ne yapması, ne etmesi lâzım geldiğini kestiremiyordu bir türlü.

— «Devam...» diye avukat mırıldandı.

— «Bitişikteki kiracı Johnny Tampico geceleri boyuna trombon çalıyor...»

Bara girmişlerdi:

— «Sek mi?... Sulu mu?... So-dalı mı?...» diye avukat sordu.

— «Sek olsun lütfen... Sadece biraz buz...»

— «Şu halde şerefe...»

— «Şerefe...» diye Bill önce bardağını kaldırdı... Sonra da boynunu büküdü.

— «Şimdi gevezeliği bırakalım da bana meseleyi bütün teferruatı ile anlatın... Duruşmaya girmeden evvel her şeyi bilmem lâzım...»

Viskiden aldığı ufak yudum Bill'in nefes borusuna kaçmıştı. Neredeyse boğulacaktı. Kendini güç belâ toparlayarak:

— «Efendim...» diye bir kere daha baştan başladı. «Bize bitişik dairede...»

Fakat avukat viskisini bir yudumda boşaltmış ayağa kalkmıştı:

— «Hemen çıkalım... kaybedecek vaktim yok... iki adım daha yürümemiz icabediyor...»

— «Nereye?...»

— «Nick'e kadar canım... bekliyoruz...»

— «Nick mi?...»

— Nick tabii... Bizim mimar yahu... tanımıyor musunuz?...»

— Fakat ben...»

— «Fırsattan istifade yolda bana meseleyi de anlatırsınız...»

Avukat Ferguson pek genç sayılmazdı ama ne de hızlı yürüyordu mubarek... Bill, kan ter içinde kalmıştı ona yertişeceğim diye. Böylece Nick'e uğradılar... Oradan merkez postahanesine gittiler... Postahanedan sonra bir bankaya... Bankadan sonra icraya... Bu gidiş gelişler arasında bir sürü de müşterî ziyaret etmişlerdi... Vakit öğlen olmuştu... Bir lokantaya girip karınlarını doyurdular. Lokmalar Bill'in boğazına dizildiği için boyuna su içiyor bir yandan da kendi kendine soruyordu:

— «Ne işim var benim burarlarda?...» diye.

Bir aralık avukata eğildi:

— «Şu trombon meselesi vardı ya efendim...»

Avukatın gözleri parlamıştı birdenbire:

— «Trombon dediniz de aklıma geldi... Ne günlere kaldık yarabbi... Tasavvur edin... Bir müşterim var... gece evde biraz trombon çaldı diye bitişikteki hayvan herifin biri kalkınış adamcağzının suratını okkalı bir yumrukla darmadağın etmiş... Nerede kaldı Anayasa?... Nerede kaldı hürriyet... nerede kaldı insan hakları?... Batıyor memleket batıyor... çıldırmış bütün bu insanlar...»

Bayıldığı için masanın altına düşen Bill'i garsonlar güçbelâ ayıltılar. Hesabı ödeyip lokantadan çıktı. Şimdi başka bir avukat arıyor. Ama meşhur bir avukat değil...

Süpriz

Madam Machin'le madam Trucmouche uzun zamandan beri görüşmemişlerdi. Karşılaştıklarında birbirlerine anlatacak o kadar çok şeyleri vardı ki... Birkaç saat sonra, Madam Trucmouche sordu:

— Şekerim, geçenlerde arkadaştan duydum, büyük kızını evlendiriyormuşsun doğru mu?

— Evet, düğün önümüzdeki hafta!..

Madam Trucmouche, madam Machin'e biraz daha sokuldu:

— Damadınız kızınızın bir bacağına takma olduğunu biliyor mu?

Madam Machin tiz bir kahkaha koyverdi:

— Hayır, dedi, ona sürpriz yapmak istiyoruz!...

Gökdelen

Newyork denince insanın aklına gökdelenleri gelir. İşte bunlardan biri inşa edilirken korkunç bir kaza olur, koca gökdelen yıkılır. Çığına dönen müteahhit, hayatta kalan işçileri toplar:

— Size verilen talimata kulak asmadığınız belli! der, kimse cevap vermediği için de lâfına devam eder;

— Duvar kâğıtlarını yapıştırırmadan iskeleleri sökmeyin diye size kaç kere söyledim!!!!...

Doktor

Urbain arkadaşı Jules'ü barın uzun iskemlesine tünemiş, viskisini yudumlarken görünce pek şaşırır ve:

— Doktor sana kat'iyen içki içmiyeceksin dememiş miydi? Canına kastın mı var? diye paylayınca;

Jules başını bardağından kaldırır:

— Haklısın der, ama senin haberin yok; doktor dün öldü!..

— Bonjur mösyö Pol. Bugün bankaya gitmiyecek misiniz?.

Banyo

Sağlık Bakanı tetkik gezilerinin birinde bir akıl hastanesine uğradı. Başhekim tarafından karşılandı. Kendisine gereken izahat verildi.

Bir aralık Bakan:

— Nadiren de olsa, hastalarınız tamamen iyileşip burayı terk ediyorlar mı?... diye sordu.

— Tabii! dedi başhekim iftiharla. Zaten bunun için çalışıyoruz!

— Hastanızın tamamen iyileştiğine nasıl karar veriyorsunuz?.

Başhekim biraz düşündü, sonra;

— Bunu anlamak için birçok testler tatbik ediyoruz. Ama «banyo testi» dediğimiz metod en iyisi!

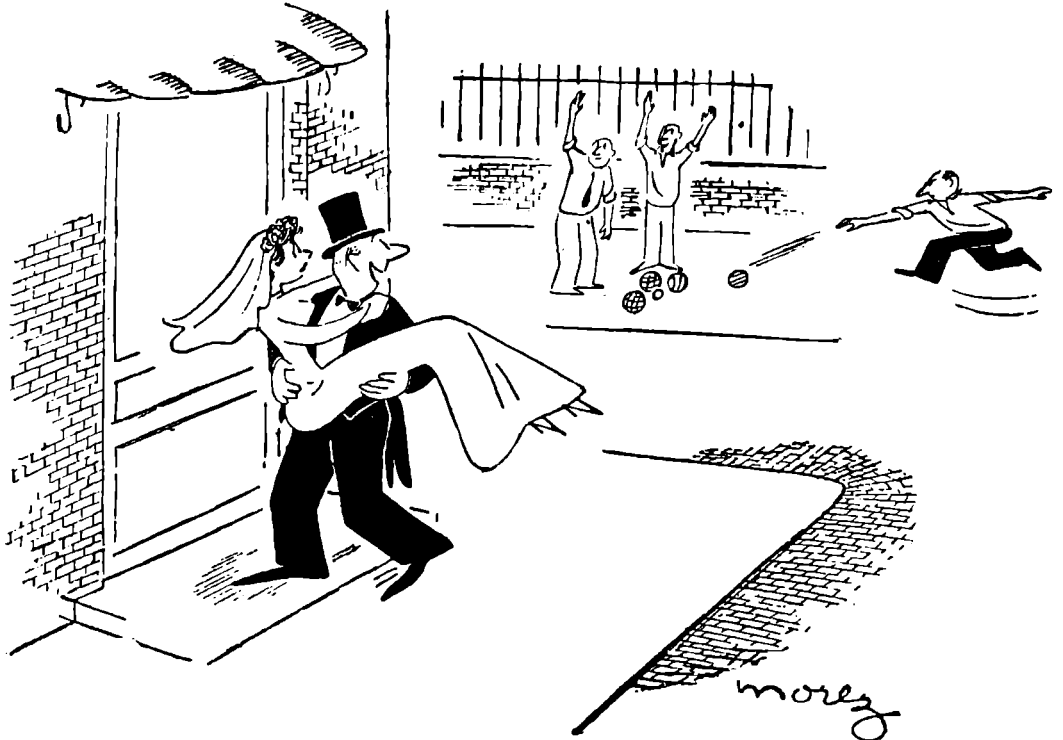
— Nasıl, anlatır mısınız?

— İyileşen hastayı, yarisına kadar dolu, ve muslukları açık bir banyonun önüne getiriyor eline de bir kepçe verip, banyoyu boşaltmasını istiyoruz.

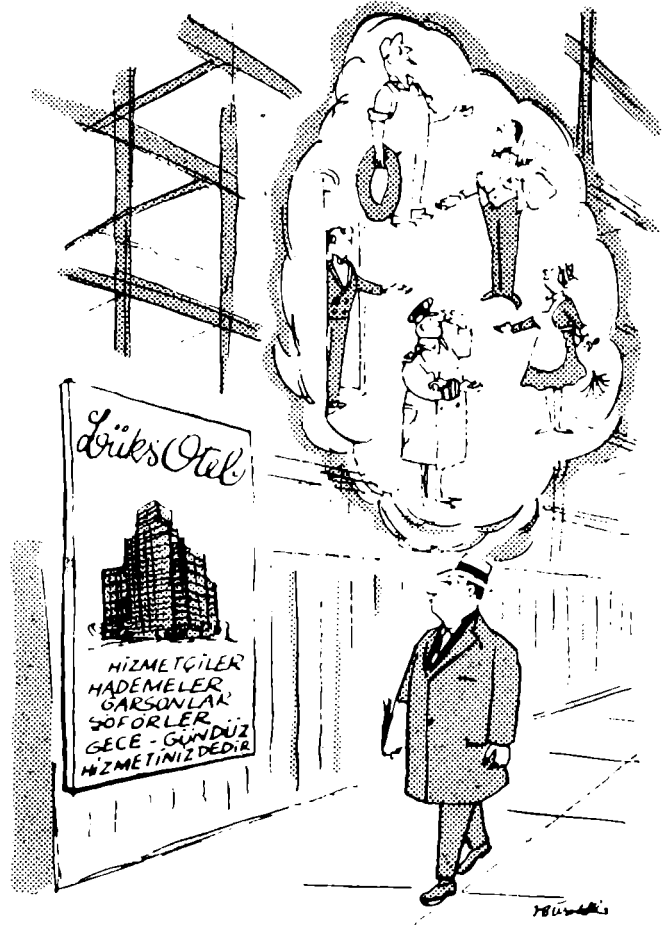
— Sonra?..

— Tabii tamamen iyileşenler ilk önce muslukları kapatıyorlar...

— Sahi! dedi Bakan hayretle, bakın bunu hiç düşünmemiştim!

— Biraz bekleyin, geliyorum!..

Yazısız

Günah

Karısının dırdırından kurtulmak için Boniface günah çıkartmağa gider. Papaz anlattıklarını dinledikten sonra:

— Oğlum benden hiçbir şeyi ni saklama! der, son görüşmemizden beri karını kaç defa aldattın?..

— Azız peder, der Boniface, buraya övünmeğe değil, günahlarımı itiraf etmeğe geldim!...

Dünder BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Tarihte Mizah

Çıkıyor

ORTA oyununun son büyük ustalarından Abdurrazzak Efendi, tiyatronun Türkiye'de gelişmesi üzerine, bir süre işsiz kalmış; sonra değerbilir tanındıklarının yardımıyla İkinci Abdülhamid'in saray tiyatrosuna kapılanmıştı. Padişah, bu yaşlanmış sanatçıyı çok sevip koruyordu. Büyük sanatçı da, tulûat çeşidinden düzenlediği oyunlarla -Başta Abdülhamid olmak üzere- saray halkını haftanın belli günlerinde gülmekten kırıp geçiriyordu. O, orta oyunculuğundan kalma alışkanlıkla, oynamacağı oyunları öyle önceden uzun uzadıya hazırlayıp prova etmeden, Allah ne verdi ise, aklına ne esti ise oynardı. Abdülhamid'in sanatçıda en çok beğendiği yönlerden biri de bu hazırlıksızlığı, hazırcevaplığıydı. Ancak bu hazırcevaplık bir gün biçarenin bu büyük ve son sığınagından da kovulmasına sebep oldu.

Devir, memur maaşlarının pek düzensiz, bazan beş altı ay arka arkaya çıkmadığı devirdi. Abdurrazzak, bir gün huzurda yine böyle tulûat çeşidinden bir oyun oynuyordu. Oyunun bir yerinde sanatçının çizmesini uşağına çekirmesi gerekiyordu. Çizme ayakta kolay kolay çıkıyor, bu münasebetle iki komediye, karşılıklı nükteler savuruyorlardı.

Bu karşılıklı konuşmalar, nükte yarışmalarını devam ededursun, uşak rolünü oynayan sanatçı çizmeye bir iki defa tekrar asıldı; bunları Abdurrazzak'ın ayağından çıkaramıyacağını anlayınca, çaresiz kalmış gibi:

«— Hayır çıkıyor usta. Dedi. Çıkıyor meretler. Bir türlü çıkıyor vesselâm...»

Nükte fırsatını yakalayan Abdurrazzak, bir an için padişahın karşısında oynamakta olduğunu unutmuş olmalı ki, boş bulundu:

«— İyi çek be evlâdım? Diye çıkıştı. İyi çekersen çıkar. Hem çıkmamaları için sebep yok ki; memur maaşı değil ki çıkmasın bu mübarekler.»

Oysaki asıl çıkan kendisi oldu. Sanatçı, bir daha girememek üzere, hemen o gece saraydan çıkarıldı.

✱

ÜNLÜLERDEN ANILAR:

Kiralık Konak

İngiltere'nin diktatör devlet adamlarından Kromvel, İskoçya'da bulunurken, Londra parlamentosu onu başkomutanlıkta azletmek teşebbüsünde bulunmuştu, Kromvel, bunu haber alınca derhal Londra'ya koştu. Parlamenti'yi kapattı. Kapısının üstüne de, kendi eliyle, şu sözleri yazıp tekrar İskoçya'ya döndü: «Kiralık büyük bir konak.»

Dilenci — Talihin iskaripinlerin gibi parlak olsun bayanım...

Bayan — Aman boyacı iyi parlat!..

Eski Şiirde Mizah

Nerdesin Yahya Kemâl?

Halil Nihad Boztepe'nin, 1919 yılında, Yahya Kemal için yazdığı bir şiirden birkaç dörtlük:

Firkatin derdiyle oldum bimecal,
Söyle yahu nerdesin Yahya Kemal?
Nâzdan bıktım yeter artık bu hal
Söyle yahu nerdesin Yalya Kemal?

Ud ile, tanbur ile, ya neyle gel,
Bir gazelle, hasılı bir şeyle gel,
Ha unuttum, Fazıl Ahmed beyle gel,
Söyle yahu nerdesin Yahya Kemal?

Ver nihayet nâzın istibdadına,
Gel, Nihad'ın tut kulak feryadına,
Bitti hasretten, yetiş imdadına,
Söyle yahu nerdesin Yahya Kemal?

Edebiyatda Mizah

Kaplıca tedavisi

TÜRKİYE'de ilk mizah dergisi çıkaranlardan biri olan Çaylak Tevfik Bey, o çağın pek çok yazarları gibi, derbeder ve içki düşkünü bir kişi idi. İmparatorluğun son yıllarında bir ara Bosna'da tahrirat müdürlüğü görevinde de bulunan Çaylak Tevfik bey, bir anısını şöyle anlatıyor:

«Kasabanın yakınında Eksisu adlı bir kaplıca vardı: yılın belli birkaç gününde burada barakalar kurulur, halk tedaviye gelirdi. Bir seferinde üç beş arkadaşla birlikte biz de gidelim dedik. Eksisu'ya vardığımızda henüz kaplıca barakaları kurulmamıştı. Bir kır kahvesine girdik, yiyip içtik. Ertesi gün arkadaşlardan biri:

— Yahu dostlar; dedi. Suya açıkta girilmez ya; bari biz de hazırlık tamamlanıncıya kadar şu iki günü şuracıkta içerek geçirelim.

Teklifi ittifakla kabul ettik. İçki takımını düzdük. İçmeğe başladık. Saz söz, mey ney, hay huy arasında durmaksızın çakıştıyor; sızıp sızıp uyuyor, ayılıp kendimize gelmeden yeni baştan sıftaha girişiyorduk. İki günü böylece geçirmişiz. Üçüncü günü de barakaların daha kurulmadığını öğrenince, «Nasıl olsa acelemiz yok.» avuncuyla içki âlemine devam ettik. Dördüncü günü barakaların kurulmuş olduğu haberi geldi ama, biz artı hızmızı bir türlü alamıyorduk. «Adam sen de kaplıca kaçmıyor ya, hele biraz daha içmeğe devam edelim.» dedik. Şuracı ta şu keyfimizi hemen bozma sebeb var mıydı?

Ne kadar gün geçmiş farkında değiliz. Günlerden bir gün kır kahvesinin sahibi; elinde kalınca bir defter olduğu halde başımıza dikildi:

— Beyler öyle anlaşıyor ki sizler kaplıcaya falan gireceklerden değilsiniz. Kolay kolay buradan ayrılacağı da benzemiyorsunuz. Ama borcunuz pek kabardı. İyisi mi hele şu hesabımızı bir fasıl görün de ikinciye Allah kerim. Dedi.

Biz şaşırmiştık.

— Yahu dur bakalım; daha kaç gün oldu ki, ne yedik ne içtik ki bize bu kadar yü lü bir hesap dayıyorsun?

Yollu çıkışmaya hazırlanınca, adamcağız:

— Kaç gün mü? Tamam on altı gündür buradasınız.

Demesin mi? Hepimizde şafa attı. Hesap kitap ettik; doğrudu. Çaresiz borçlarımızı öderken, arkadaşlardan biri:

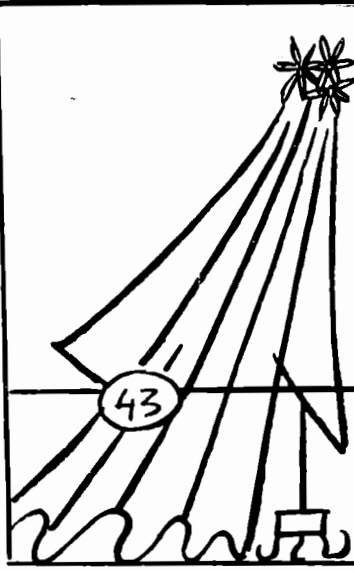
— Eh artık bugün dönelim, yalnız dönmeden hiç olmazsa birer kere olsun bir kaplıca ban-yosu alalım.

Teklifinde bulununca, kır kahvecisi güldü:

— Artık inşallah kaplıcaya da gelecek yıl girersiniz. dedi. Çünkü banyo barakalarının sökölüp götürülmesine bugün tam dört gün oluyor.»

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN - ADNAN TAHER
ÇİZEN - TURHAN GELLUK

REÇETİYİ YOL -
LADIN MI NESRİN?

HAMDİ UÇA -
RAK GİTTİ .
NEREDEYSE
GELİR.

TEHLİ -
KELİ BİR
DURUM
YOK DEĞİL
Mİ DOKTOR?

TAVSİYELERİMİ AYNEN YERİNE GETİRİRSE -
NİZ TEHLİKE Lİ BİR DURUM BAHİS KONU -
SU OLAMAZ . DEMİN DE SÖYLEDİĞİM GİBİ
KENDİNE GEÜR GİBİ OLDUĞU ZAMAN
BENİ DERHAL ÇAĞIRMANIZ LÂZİM...
BİR DE...

EVET...
BİR DE...

BİR DE, ŞU SİZİN MEŞHUR
İRFAN BEYİN BURAYA GEL -
MESİ LÂZİM. ONA DA İHTİ -
YACIMIZ OLACAK .

ABLAM ONU
GÖRÜRSE BU DEFA
ÖLÜR MAZALLAH...

SORMASI AYIP AMA
HAYRİ BEY... BU KA -
ÇINCI SİGARA
SABAHTAN BERİ?

SİZİN DE BUNLAR GİBİ ÜÇ
KIZINIZ OLSAYDI, BÖYLE
BİR SUAL SORMAK İHTİ -
YACINI DUymAZDINIZ
HERHALDE ?...

BENİ DE ON -
LARLA BİR Mİ
TUTUYORSUN BABA?

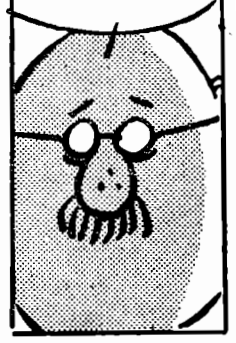
ŞU İRFAN BEYİ
BU AKŞAMDAN
BULUN... YARIN
MUHAKKAK GEL
SİN. NERİN HA -
NIMİN BİRAN EV -
VEL İYİLEŞMESİ
ONA BAĞLI...

BEN BU İŞE
PEK AKIL ER -
DİREMİYORDUM

DOKTOR HE
DERSE O OLA -
CAKTIR... İTİ -
RAZ YOK...

DAMLAYI KATİYEN İHMAL ET -
MEYİN. İKİ SAATTE BİR BEŞ
DAMLA . DUDAKLARINI ARA -
LAR AĞLINA DAMLATIR .
SİNİZ . DİĞERLERİNİ YARIN,
UYANDIĞI ZAMAN YAPA -
CAĞIZ.

PEKİ
DOKTOR
BEY.

VİZİTELER
BİRİKİYOR
DOKTOR .
SEN BİR KE .
NARA YAZIYOR .
SUN DEĞİL Mİ?

NE KADAR TUTTU
BUNLAR HAMDİ ?..
DUR DA PARASINI
GETİREYİM...

ŞİMDİ PARANIN SİRASI
MI CANIM ? . HELE
NERİN ABLA İYİLEŞSİN
PARA MESELESİ KULAY..

DEVA -
MI
VAR

BİR MİRASÇI BİR ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 36 —

Bizim de bu Zeynel Bey'in Kordon Ruj'una daha sık gidişimizin sebebi, o zaman Zeynel Bey Avrupa'dan Macar kızları getirtmiş ki, her biri dünyayı yagnına vermeye yeter ateş parçası. Onlar piste çıkıp da bacak sallamaya başladı mı, uzaktan bakanın gönlü tutuşuyor.

Haaa, unuttum söylemeyi, Komser Recep Bey, gayetle vatanperver ve son derecede vazifesine bağlı bir arkadaşı neme lâzım, şimdi burda kendi yok, Allahu var... Evet, her gece barlara gelir ama, vazife aşkıyla gelirdi. Çünkü, malûm ya, hırsız takımı, dolandırıcı milleti, suistimal yapan, ihtilâs yapan memurun enayisi, paraları yemek için bu barlara düşerler. Komser Recep'in gözü hep müşterilerin üstünde... Bir herif, bu barlara dadanıp da, konsomatris karılarla bol para yemek başladı mı, Komser Recep'in kulakları, av kokusu almış tazi kuşağı gibi dikilirdi. Böylece birçok hırsız, soyguncuyu, suistimal yapan memuru enselemişti. «Ne lüzumu var, suçluyla yakalamak için arkalarından koşmaya, onlar nasıl olsa buralara düşerler, ben ağımı kurdum, bekliyorum» derdi. Çok adam enselemişti. Bu yüzden de birçok takdirname aldı, gayet gözde bir polisti. Böyle olunca da, onu kimse yerinden kıpırdatamıyor. Hem her gece kendisi eğleniyor, hem de vazifesini yapıyor.

Efendim, derken bu Kordon Ruj'a bir herif dadandı, her gece mi her gece geliyor, avuç dolusu para döküyor. Yaşı da bir adam... Hemen, Komser Recep Bey'in kulakları dikildi. Adam, anadan doğma polis efendim... Onda polislik Allah vergisiydi. Yolda giderken, önünde yürüyen adamın ensesine bakar «Bu herifin mutlaka bir suçu var, suçlu bu herif!» derdi. Ve de yakalar karakola tıkar herifi, iki-üç dakika içinde herifin sahidan bir suçu olduğu meydana çıkardı. Şaşar kalırdım. Enseden suçlu nasıl anlaşılır oğlum, bir düşün-sene... Artık kendi kendime, bu kadar da isabet olmaz ya, galiba Beyoğlu'na çıkanların hepsinin bir suçu var ki, bizim Recep kimi ensesinden tutsa, mutlaka bir suçunu itiraf ettiriyor, derdim. Anla artık, Recep Beydeki polislik kabiliyetini...

Bizim Recep, Kordon Ruj'a her gece gelen o pinpona kancayı taktı. Birkaç gün sonra, — Tamam, dedi, öğrendim hepsini...

Efendim, bu adam, milyoner biriymiş, Fransızca, İngilizce filân da biliyor. Evliymiş de. Ama bu barda çalışan Macar kızlarından birine vurgunmuş. Her gece o Macar kızını alıyor masasına, çatır patır gâvurca konuşuyor kızla... Bizim Zeynel Bey de pek memnun bu adam-

dan, çünkü herif her gece mi her gece avuç dolusu para bırakıyor.

Komser Recep Bey, — Bu herifin bir dalgası var ama, nedir anılamadım... dedi, hırsız olamaz, dolandırıcı olamaz, memur değil ki suistimal ya da ihtilâs yapmış olsun... Zengin olduğuna, ecnebiye lisanslarını da bildiğine göre bu herif olsa olsa casustur...

Gayetle kuvvetli mantığı vardı. Derken efendim, birkaç zaman sonra, bu herif geliyor bara, az sonra da genç, güzel bir kadın geliyor yanına, atma güzel ki, nasıl... Tasavvur edemezsin, öyle bir güzel... Acaba, Macar kıızı yanında kaç para eder...

Geliyor bu kadın, o ihtiyar herife yalvarıyor, yakarıyor, ağlıyor, aına ne yapsa boş, sonunda herif kovuyor yanından. Kadın da ağlayarak, bir arabaya binip gidiyor. Ertesi gece gene geliyor...

Öğrendik efendim. Gu güzel genç kadın, o herifin karısıymış. Her gece gelip kocasına «Ayıp-tır. Senin içtimal mevkiine yakışmaz. Hadi eve gidelim» diye yalvarır, ağlarmış.

Bir gece gene böyle o herif karısını yanından kovunca, kadının gitmedi; bu sefer adam, karısının yanında o Macar kızını masasına çağırdı. Kadın, — Bu Macar karışın benden ne üstünlüğü, ne marifeti var, bir öğreneyim... dedi.

Az sonra Macar kızının numarasının sırası geldi. Lâmbalar söndü, Macar kıızı tüller içinde yarı çıplak çıktı piste... Renkli ışıklar da üstüne çevrilmiş, başladı oynamaya.

Kadın da ağıya ağıya dönüp gitti. Ertesi akşam, gene kocasının arkasından geldi ki, zilzurna sarhoş, yıkılıyor. Kocasının yanına gitti.

Biz, onların arkasındaki masadayız. Bu komser Recep Bey'in bir kabiliyeti daha var, Allah vergisi birader, yirmi metre uzakta fısıltıyla konuşulanları bile duyar. Evet, polisin kuşağı işte böyle olacak. Velâkin, o gece kadın da kocası da bağırarak konuştuklarından, sözlerini ben de duyuyorum, Zeynel Bey de...

Kadın yaklaştı kocasına, sandalyeye oturmadan,

— Artık benden günah gitti, dedi, ben elimden geleni yaptım... Anladım artık, sen gönül-

lü bir pezevenksin, pezevenklikten hoşlanıyorsun... Bundan sonra ben de yapacağımı bilirim. Bak, elin herifleri gözü önünde nasıl soyunulup oynanmış, gör de öğren bakalım... Bundan sonrası senin bileceğin iş...

Bunu söyleyip, başka bir masaya geçip oturdu. Garsonu çağırdı, bir şişe şarap getirtti. O şişeyi içtikten sonra garsona, — Bu barın sahibi nerede? Görüşmek istiyorum... Haber verin!.. dedi.

Zeynel Bey kurt ki kurt... O zaten çoktan kokuyu almış, pusuda bekliyor. Ağzı sulanarak güldü, ellerini oğuşturmaya başladı. Gayetle kuvvetli iş adamı ve özel teşebbüsçüydü.

Garson haberi getirince, — Biraz sotıra, al yazıhaneme getir... dedi.

Biz geçtik yazıhaneye. Az sonra kadın geldi ki zom olmuş...

Zeynel Bey, babacan bir edâ ile,

— Buyrun evlâdım, buyrun kızım... Oturun... Bir isteğiniz mi var? dedi.

Kadın çöktü koltuğa. Bir bakıyor ki bizim Zeynel'e, ben işte o zaman numarasını verdim, bu kadın anasının gözü... Yahu, birden değişmiş kadın. Kestirmeden isteğini söyledi:

— Ben sizin barda dans etmek istiyorum...

Sen şu Zeynel Bey'deki ağızlara bak hele:

— Aman kızım, aman yavrum... Nasıl olur, sizin gibi bir hanımefendi... Çok rica ederim...

Kadın tok tok, — Bırak bunları, dedi, canın isterse... Ben de gider, başka bir barda dans ederim... Bar yok değil ya...

Kalkar gibi yapınca Zeynel Bey,

— Size yardım etmek isterdim, dedi, ama dans etmesini biliyor musunuz?

— Dans oryantal dediklerinden işte... Bilip de nesini bilecekmişim... Bir kere denersiniz... Hemen bu gece çıkarım dansa...

Onca yıllık Zeynel bile şaşıtı da,

— Aman... diye ağzından bir ses çıktı.

— Ne amanı, işine geliyor mu? Senden para istiyen de yok, bir denersin, işine gelirse... Şimdi çıkar oynarım... Orkestrana söyle, çalsın alaturka bişey... Yal-

nız, söyleyin de bana bir şişe daha şarap getirsinler...

— Hiç oynamış mıydınız eskiden?

— Göbek atmak değî mi bu, çalgıya uydurup göbek atmak alt tarafı. O kadarını beceririm. Çocukluğumdan beri oynarım zâti...

Bu sefer Komser Recep, — Evli değil misiniz siz? dedi, kocanızın izni olmadan oynamazsınız ki...

— Evli değilim... dedi.

— O bey kocanız değil mi?

— Nikâhlı değilim...

— O zaman da belediyeden müsaade almak lâzım...

Kadın kalktı ayağa,

— Uzattınız, dedi, canınız isterse...

Avının elinden kaçacağını anlayan Zeynel Bey,

— Bu gece için bir defalık deneyelim... dedi.

Bir şişe daha şarap getirdiler.

— Ama sarhoş olursanız...

— Merak etmeyin siz, hele bir meydana çıkayım da...

Bardaki dansözlerin elbiseleri getirildi ki, içlerinden hangisi bedenine uyarsa onu giyecek...

Zeynel Bey,

— Oynayamaz ya, dedi, bir değişiklik olsun işte... Bir gecelik deneriz...

Biz geçtik salona. Az sonra, salonun lâmbalarının sönmesiyle, orkestra bir alaturka oyun havası vurmaya başladı, pistin projektörleri de yandı. Pullu elbiseler içinde bir dansöz çıktı ki piste oğlum, Allah Allah... Daha tarihler, böyle bir göbek atan, kalça kıvrıran dansöz yazmamış... Yahu, bu ne iş!..

Onca yılın Zeynel Bey'i dahi, hapt olup kaldı.

— Elimden bu kadar dansöz geçti, böylesini daha hiç görmedim... dedi.

Bir omuz titretiyor, bir gerdan titretiyor, vay babasının canına... Komser Recep Bey,

— İmkânsız, dedi, bu kadın evvelden biliyormuş bu dansı...

Zeynel Bey,

— Hayır, dedi, bilmediği doğrudur. Ördek yavruları yumurtadan çıkar çıkmaz, suya girer yüzerler. Onlara yüzmesini öğretmi mi var?.. Bizim kadınlarımız da göbek atmakta böyledir bira-der. Bu bir Allah vergisi... Başka milletlerde katiyyen yoktur. Analarından doğunca, bir saz takımı oyun havası çalsa, fırlar ortaya göbek atar bizimkiler...

(Devamı var)

Galata Köprüsü

Dili yok, derdini döksün çilekeş köprümüzün, Yaralanmış da tedavi görüyor boğründen... Temelinden çöküvermek gerekir: Çünkü onun Günde binlerce Cadillac geçiyor üstünden!

Necdet Atılğan

Özüzük

MAVİ Köşe gazinosunun sahibi Paul, tezgâhın öbür ucunda oturan Marcel'i, yan gözle şöyle bir süzdü.

Marcel yeni müşterilerindendi; şakacı, şen şatır bir oğlandı. «Mavi Köşe» müdavimleri onu sevmişler gruplarına almışlardı. Ama bugün suratı asık, gözleri dalgındı.

Paul:

— Ne o Marcel? Yoksa âşık mısın? diye seslendi.

— Benim kadar şanssız bir insan daha yeryüzüne gelmemiştir!...

— Ne oldu Marcel?...

— Söylemişim ya, Amélie halam öldü.

— Ama sen ölümünün ilk günlerinde bile bu kadar üzgün değildin!... Üzülmeye, boş ver!...

— Amélie halamın yokluğuna üzülmüyorum. Alıştım gitti ama.

— Ha, şöyle! dedi Paul, bardağı kurularken.

— Senelerden beri, tek yeğeni olmam dolayısıyla, Amélie halamın, ölünce bana bırakacağı mirası hayal edip duruyordum. Dün vasiyeti okundu. Bana bırakarak ne bırakmış biliyor musunuz?.. Beş kuruş değerinde bile olmayan bir yüzük!...

Marcel cebinden orta boyda bir yüzük çıkardı, parlatmak için koluna sürttü; Paul de görebilmek için eğildi:

— Marcel, yüzük pek fena değil, bir anlayana göstersen iyi olur!...

— Yalancı olduğuna daha çok emin olmak için mi? Bırak Allah'a, onu görmeğe bile tahammülüm yok!...

Kahvedeki diğer müşteriler de Marcel'in etrafını aldılar. Hepsinde de yüzüğü meraklı nazarlarla süzdüler. İçlerinden biri biraz daha sokuldu:

— Müsaadenizle yüzüğü daha yakından görebilir miyim?

Adam yüzüğü evirip çevirdikten sonra:

— Paul'un hakkı var! Yabana atılacak yüzük değil!... Kuyumcuya göstersen fena olmaz!...

Marcel'in hâlâ düşündüğünü gören adam:

— Benim kardeşim Le Paix sokağındaki kuyumcunun yanında çalışıyor dedi Eğer bu yüzük yarına kadar bende kalırsa, kardeşime gösteririm.

Marcel bu teklifi memnuniyetle kabul etti. Maurice güvenilir bir insandı, kahvenin sırasındaki evlerden birinde oturuyordu.

— Yarın evime gelin, ben kardeşimle konuşmuş olurum.

— Peki, Mösyö Maurice!...

Ertesi gün, Marcel kararlaştırılan saatte Maurice'in evine gitti. Alaycı bir tavırla:

— Halamın yüzüğünde bir servet yatıyor değil mi?... dedi.

— Evet! Nasıl da bildiniz?.. Yalnız taşın üstündeki şu leke yok mu? Kıymetini yarı yarıya düşürüyormuş.

— Kardeşiniz ne kıymet biçti?...

— Bin frank! Bu bir servettir Marcel!...

Genç adamın gözleri ışıldadı, sevincinden bir müddet konuşmadı.

— İnanamıyorum!...

— Kardeşim yüzüğü arkadaşlarına göstermiş, fiat üzerinde hepsi mutabık..

— Bakalım ben bu fiata satabilir miyim?..

— Tabii!...

İkisi de sustular. Marcel yüzüğü cebine koyarken isteyerek yere düşürdü, almak için eğildiği zaman, çabucak elinde sakladığı taklit yüzükle değiştirdi. Mösyö Maurice öksürdükten sonra:

— Eğer yüzüğü satmağa karar verdiniz ise dedi, ben almak istiyorum. Karıma hediye edeceğim!...

— İstiyorsanız tabii!...

— Yüzük karımın çok hoşuna gitti de...

Mösyö Maurice büfeye doğru ilerledi, bir şişe şarap, iki bardak, yüzüğün şerefine içtiler!...

«Mavi Köşe»nin kapısında duran Maurice çok kızgındı. Paul'e sordu:

— Marcel'i gördün mü?...

— Hayır, üç gündür ortalıklarda yok!...

— Hay Allah! Peki adresini de bilmiyor musun?

— Hayır, senden borç para mı aldı?...

— Daha âlâsını yaptı çaldı!

— Ne?...

— Halasının yüzüğü sahteymiş!...

— Ama o seni ikaz etmişti. Mesele ne?...

— Hiç canım!...

Mösyö Maurice Marcel'in halasının yalancı yüzüğüne bin frank verdiğini söylemeğe çekiniyor, hele kardeşinin bu yüzüğe 5000 frank kıymet biçtiğini hiç itiraf edemiyordu. Bu mesele hakkında bir tek söz bile söylemenin kendi aleyhinde tefsirlere yol açacağından hâdiseyi sineye çekmekten başka bir çare yoktu.

Halbuki o neler düşünmüştü neler?... Hayatının en esaslı vurgununu yapacaktı!...

Marcel şehrin dışındaki gazinoların birinde şarabını yudumlarken, gözlerini kapıdan ayırmıyor, biraz sonra Amélie halamın meşhur yüzüğünü getirecek adamı bekliyordu.

Kapı açıldı Marcel'in yeni kurbanı içeri girdi. Gazinonun sahibi Léon'a selâm verdikten sonra, Marcel'in masasına oturdu, berikinin ağzını açmasına fırsat vermeden;

— Hakkın varmış ahbab! Kuyumcu bu yüzük beş para etmez dedi.

Marcel yüreğinin burkulduğunu hissetti. Masanın üstünde verdiği hakiki yüzüğün yerine ona çok benzeyen, muvaffak olmuş bir taklidi duruyordu.

— Eğer bu yüzük hakiki olsaydı diye devam etti, beş bin frank kıymeti varmış. Ne yazık ki şanssız yokmuş.

— Hey Léon! Herkese benden bir içki!...

Çeviren: Tomris SEÇGİR

Güzden ilhamlar:

«Son yaprak!»

Modern kız

Temiz kıyafetli, terbiyeli bir genç, Bay Ziver'in yanına girdi. Yazıhanede ondan başka kimseler yoktu. Cesaretini toplayarak:

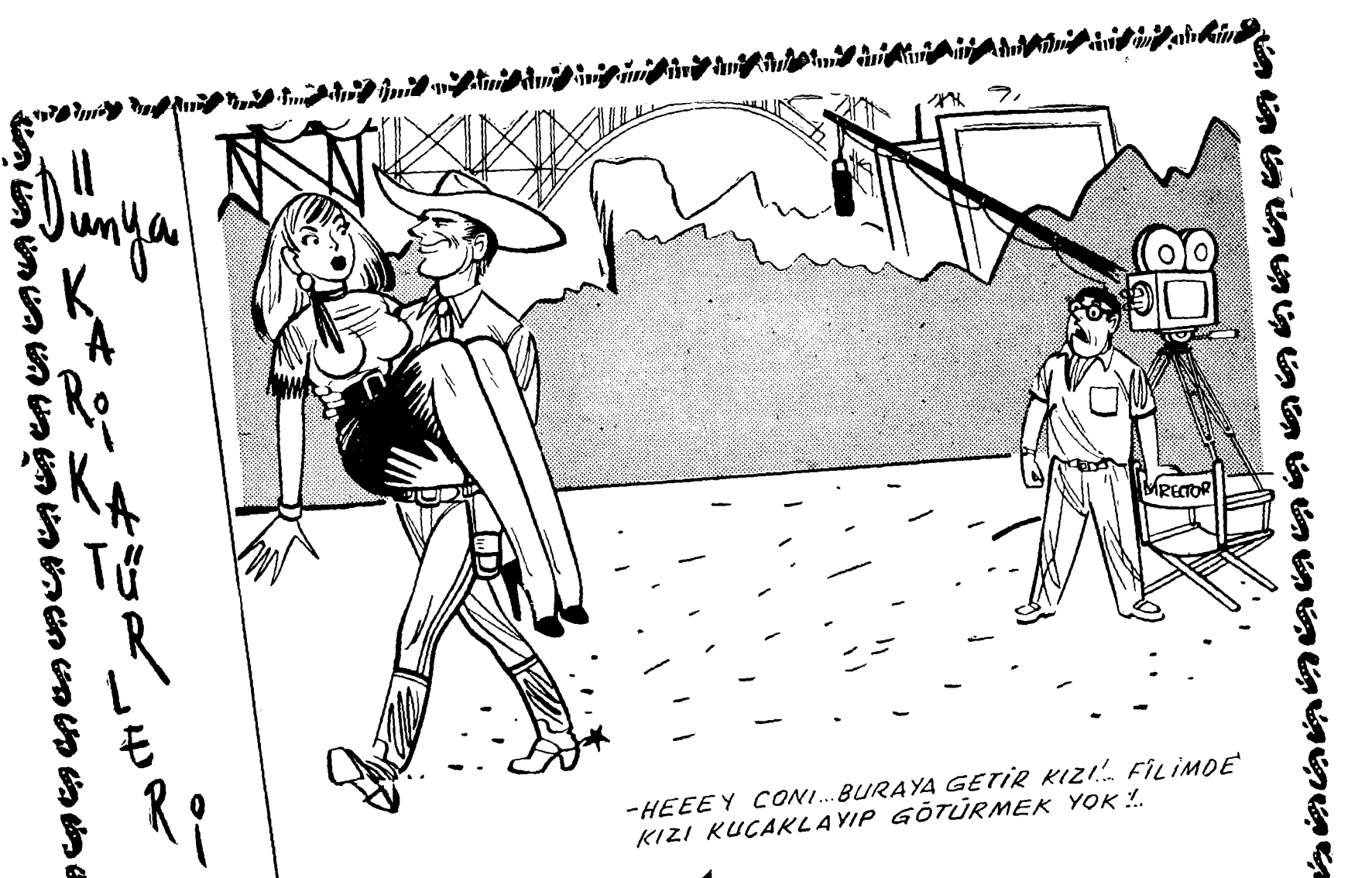
— Beyefendi, dedi. Kızınıza talibim, beni damatlığa kabul edermisiniz?

Pişkin ve hoşsohbet bir zat olan B. Ziver, tatlı bir gülümseme ile cevap verdi:

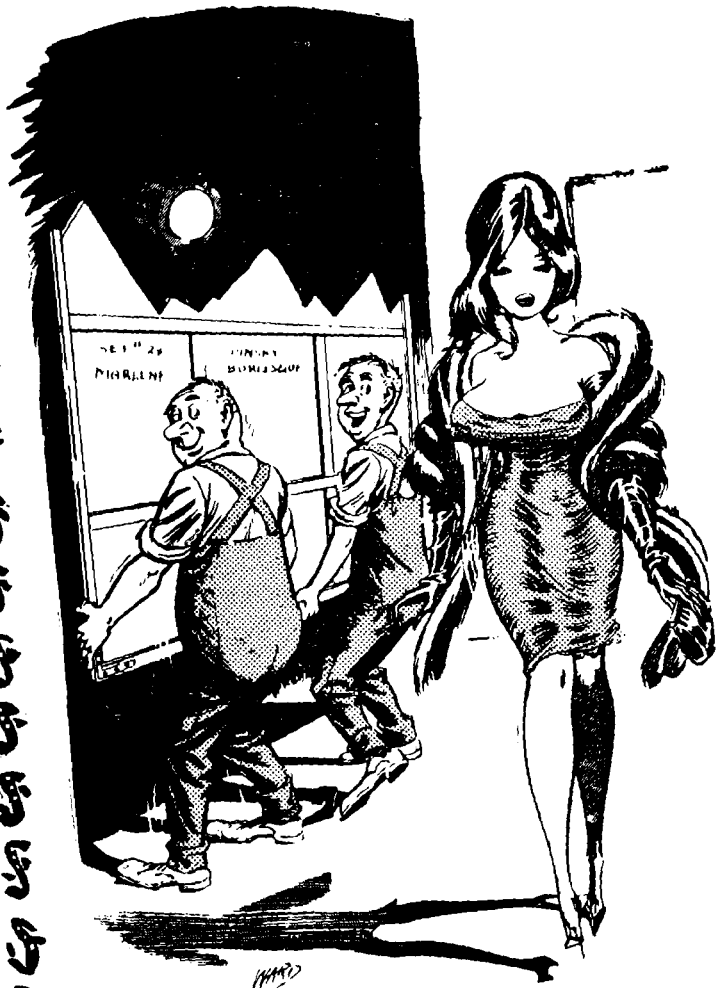
— Bir defa kendisine sorayım, oğlum, eğer dündenberi yeniden kimse ile nişanlanmadıysa bu meseleyi konuşuruz..

— Şuraya da bir daire çizer misin?

-HEEEY CONI...BURAYA GETİR KIZI!.. FİLMDE KIZI KUÇAKLAYIP GÖTÜRMEK YOK!..

-HAYIR, HAYIR. GAZİNODA KENDİSİ SOYUNMUYOR, BAŞKALARINI SOYUYOR!..

-EV SAHİBİ Mİ GELDİ ANNE? YARIN UĞRASIN, ALTI AYLIK BİRDEN VERECEĞİMİ!

**TÜRK KÖYLÜSÜ
ELİNİN EMEĞİ ALNININ TERİ İLE
BİRİKTİRDİĞİN PARANI
KENDİ BANKANA
YATIR**

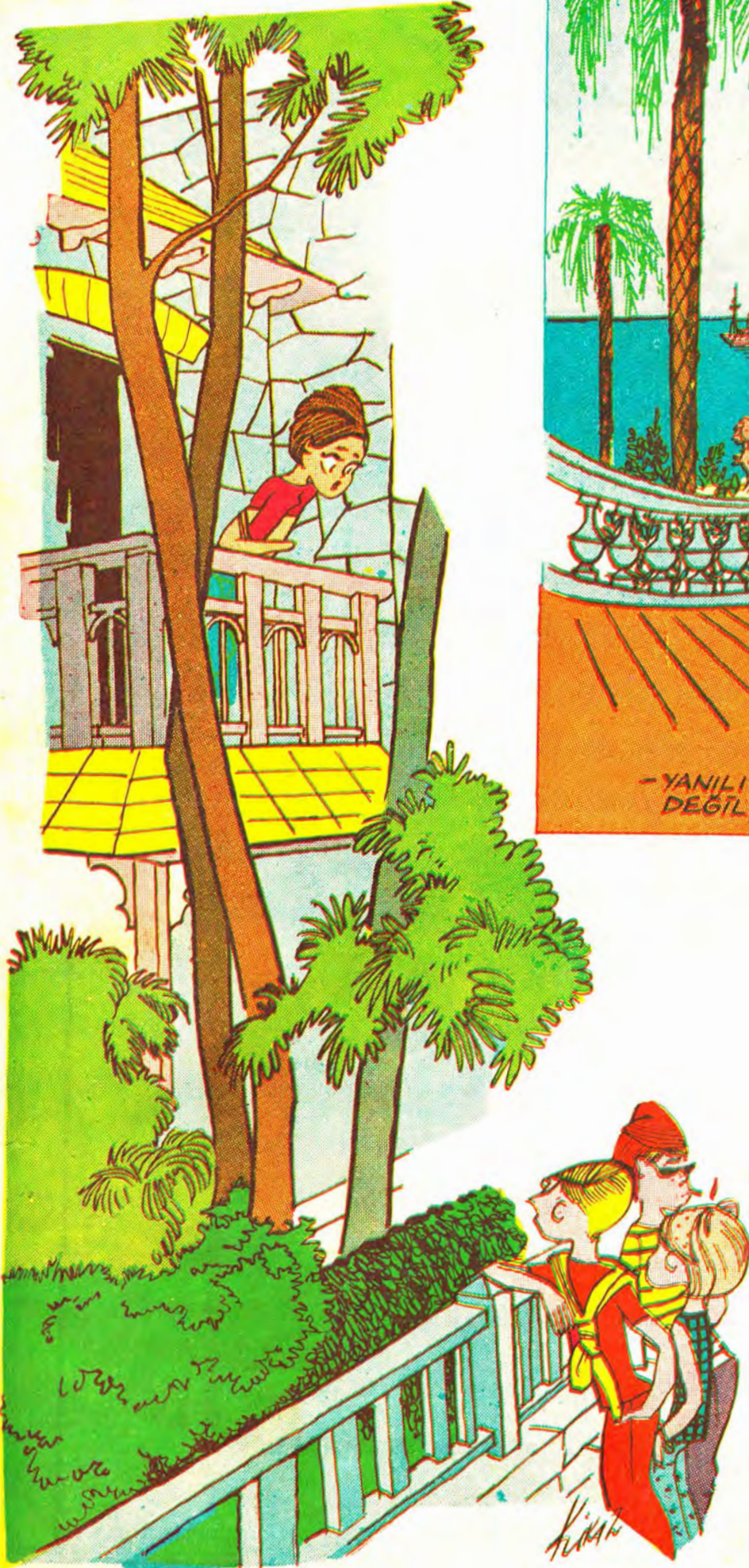
ZİRAAT BANKASI SENİN EN YAKIN DOSTUNDUR.

**BORCUNU ZAMANINDA ÖDER
TASARRUFLARINI ZİRAAT BANKASINA YATIRIRSAN
HEM KÂRLI ÇIKAR HEM DE İSTİKBALİNDEN EMİN OLABİLİRSİN**

ÖGÜZ TORAN

T.C. ZİRAAT BANKASI

(Basın: 2674—A—1355—182)

-NE ACAYİP KIZSIN... SANA SÜRPRİZ PARTİYE GİDE-
CEĞİZ DİYORUZ, DAVETİYEMİZ VAR MI DİYORSUN!

-YANILIYORSUN SEVGİLİM, BİKİNİNİN ALTINI
DEĞİL, ÜSTÜNÜ ÇIKARIYORLAR!

-MÜJDE KARICIĞIM, YENİ
HİZMETÇİMİZ GELDİ!..